

10-13, 15-28.

MAGYAR NŐK LAPJA

SZERKESZTI
PAPP JENŐ

25

VI. ÉVF. 28. SZ. OKTÓBER 1
ÁRA 1.50 PENGÓ

Mactay Johanna
hegedűművész

DIVAT

A. Ezüstszürke jersey-anyagból készült, egyszerű, de rendkívül elegáns délutáni ruha, saját anyagából készült zsinórdíszszalakkal és vállakkal. A ruha felső része kabátyszerűen hosszított, jóval csipőn

alul ér. Derékon alul simuló szabással.
B. Ezüstszürke, vagy drapp jersey-anyagból készült kazak felsőrésű ruha. Szürkéhez búzakék, drapphoz sötétbarna rátétdíszítéssel. A fonott öv szintén a kétszínű anyagból készül.

véssi szegélyesül és zsinórozású szobek.
D. Kék-szürke jersey-anyagból készült fiatalos szabású és összeállítású ruha. Régi ruháink felírásítására igen alkalmas modell.

C. Terakotta, vagy közepkék jersey-szővetből készült elegáns sport-szabású délelőtti ruha. Különös érdekességű díszítés rajta a mű-

BÉCSI
MODELEK

SZERKESZTI PAPP JENŐ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

SZÜLŐK TÉVEDÉSE
ÍRTA PAPP JENŐ

A zsúfolt vonatot, amellyel Budapestre akartunk menni, éjjel nyílt pályán megállították. Légítámadás érte a felriasztott fővárost. Húsz-huszonöt kilométernyi biztonságos távolságból, ahol a vonat megállt, az éjszakai légi megrohanást veszély nélkül végig lehetett nézni. Néztük is. A kupék ablakából, töltés tetejéről, a lapos mezőről száz és száz megnémult pesti arc meredt a sötétben, a szenvedő Budapest felé. Az elborult szemek rátapadtak a terhes pesti égre. Minden felvillanó bombarobbanásra végigremegett rajtunk a gondolat, hogy vajjon nem a mi lakásunk repült-e most a levegőbe? Hol jajgatnak most fel a beomlott pincéből, mi az, ami ott ég, melyik utcában, melyik negyedben csörömpölnek le a negyedik emeletről is az üvegablakok? Elszoruló szívvel álltunk ott másfél órán át a vaksötét tarlón, hangtalanul és ökölbe szorított kézzel, a tehetetlenség gyötrelmével és kiszáradt torokkal. Eszünkbe se jutott, hogy a felhők sűrű falán vergődő fényszórók küzködésében pazar illuminációt lássunk. Nem azért figyeltük szívrepesve saját légelhárító agyúink lövéseit, hogy fent a fekete égen flittereknek lássuk a magyar srapnelek robbanását. Meglepődve hallottuk, hogy a hátunk mögött és jobbra-balra a pokoli éjszakában anyák és apák igyekeznek jobb kilátást keresni maguknak és álmos gyerekeiknek, jobb helyet, ahonnan „páholyból lehet nézni” ezt a — szerintük gyönyörű tűzijátékot. A vak réten olyan tolongást rendeztek és olyan zajt csaptak, mintha a Szent István-esti gellérthegyi rakétázásról lenne szó. Mintha sejtelmük se lenne a borzalomról, a vérről, a halálról és rombolásról, mely e bombák nyomán a pusztulás takaróját teríti rá, porban, lángban és füstben a fővárosra, izgatottan mutogatták gyermekeiknek, hogy: nézd Pisti, milyen remek ez a rengeteg száguldó fénysugár! Őnfeledten kiáltottak fel, ha fent a magasban karácsonyfává fejlődött ki egy-egy kilótt világító gömb. A nyomjelző piros rakéták füzére annyira tetszett nekik, hogy ráncigálták a gyerekeket: oda nézz!...

Egyszerű emberek lehetnek, vagy talán olyanok, akik mérhetetlenül szomjasak a szépre, még hogyha az a borzalommal és rettenettel is jár együtt. A tompa dőrejek, puffanások és messzire elrengő rázkódtatások érthetetlenül még jobban felhevítették őket, mert mindenről megelégedtek s csak a nyers látványosság csigázta fel megtévedt idegzetüket. Nem azt mondták gyerekeiknek, hogy nézzétek ezt a pokoli látványt és soha se felejtsetek el s ne

a színjátékot lássátok benne, hanem az ártatlanok könnyét, az összedülő falak, bútorok, ablakok és emberek jajszavát halljátok meg. Az utasok sok serdületlen gyerekének lelkébe, ebbe a puha viaszgba, nem a visszautasítás magvát hintették el, hanem tévedésükben az élvezet és a ritka spektakulum örömét és izgalmát verték föl. Nem gondolva arra, hogy a gyerek egész életén át emlékezni fog erre a szörnyű éjszakára. S amit elvisz magával az életbe, az nem az oktalan pusztítás gyűlölete lesz, hanem a vétkes és könnyelmű élvezet egy neme. Alantas neme.

El kellett volna takarni a gyerekek szemét, fülüket befogni, mert még ez is helyesebb szülői intézkedés lett volna, mint a biztatás és lelkesedés, amellyel nyakra-főre magyarázták nekik a halál tűzijátékát. A könnyelmű szülők talán nem is tudták, hogy érdektelenségükben milyen — enyhén szólva — léhák és frivolak voltak. Hogy milyen kárt csináltak és milyen rombolást végeztek az ifjú szívekben. Mit ér az utólagos sajnálkozás, részvét és együttérzés hangoztatása a kibabázottakkal, mikor a gyerek, tehát a jövő nemzedék, ezt a későbbi lamentálást már nem is hallja s legtöbbször nem is érti, mert őt a vizuális benyomások kerítik hatalmukba, azoknak hisz, azok élnek benne maradandóan s azok a szavak, amelyeket a felnőttektől az élmény pillanatában, a pokoli színjáték zajlásakor hall és kap. Jól rágja meg a szót a felnőtt, mikor a gyerekek a mai kor hitványságait magyarázza s ne ragadtassa el magát, ne legyen rabja a förtelmes tűzijáték olcsó látványosságainak és idegizgalmának. Ha már magyaráz és mutogat, akkor mondja el a gyerekeknek azt is, ami az „éjszakai szép cirkusz” mögött van. Világosítsa fel a szüzi szívet mindarról a nyomorúságos és galád módszerrel, amellyel öljük és irtjuk egymást. Mondja meg neki, hogy mi mozgatja ezeket a bombázókat a kulisszák mögött. S hogy a szokatlan fények és villanások nyomán mi fakad, mi omlik össze, mi hal meg és mi nem tud feltámadni. S hogy mit kell kiküszöbölnie az ifjúságnak, ha nem akar a mi sorsunkra jutni.

A gyerek érzékeny lelkét lehetőleg meg kell óvni a felesleges és borzalmas benyomásoktól. De ha már belekerget bennünket az élet, a gyerekekkel együtt, akkor ne hiányosan informáljuk őket s ne csak a futballmeccsek, bikaviadalok és tűzijátékok színvonalán oktassunk, hanem lássunk messzebb és avassuk be őket a mai felnőttek és nagyok szörnyű titkaiba.

MEGMENTETTÉK-E LISIEUXBEN SZENT TERÉZ SZÜLŐHÁZÁT ÉS EREKLYÉIT?

IRTA: MEGYERY ELLA

Mióta az angolszások ágyúi földig lebombolták Franciaország legnagyobb katedrálisait, amelyeket a német offenzíva annakidején oly gondosan megkímélt s még gondosabban helyreállított, ha kellett, mint az egyetlen emberiség kincseit, sokszor találgatom a lisieuxi Szent Teréz-emlékek sorsát.

Az óriási bazilika, amelyet én még csak épülő körvonalaiiban láttam vagy tizenkét évvel ezelőtt, a mozihíradókból is tudjuk, utolsó márványdarabjái szétfröcsesent, izzé-porrá tört a barbár ágyúzástól és tankrohamoktól, de megmentették-e vajjon a Rue de Carmeli-i zárdát, ahová Martin Teréz — a későbbi rózsás szent — tizenhat éves korában bevonult s amelynek ájtatos léptektől símára csiszolt kőműv-palánájában érintetlenül áll még a kis apáca imádkozóhelye?

*

Forró júliusi délelőtt Trouvilleből, a normandiai világhírdők legnagyobb világítólámpájából indultam el Lisieux felé, golfbotos angolok társaságába ékelődve, a horgolt csipkésedőkkel betakargatott vasúti fülkében.

Smaragdban izzó szelíd domboescák, almafákall megtüzdelt, gyümölcstől roskadó normandiai kertek, igazi bőségszaruk, amelyek a primört küldték a párisi kirakatokba; vidéki úriházak, rózsák között, soha nem hallott nevű kisvárosok főterén kék névtáblájú kis kávéházak, ahol habzó almabort és erős, illatos calvadost, a híres, kisüstön főtt normandiai almapálinkát mérik, itt-ott vörhenyes varfalak, kastély az alvó folyócska mellett — ilyenfajta díszletek közt andalogtunk Lisieuxig.

ŐSZI ÉJ

Sümegei Irmának

Halvány, mint egy tépett virág,
Amit beszó a holdvilág.
Mint egy fehérarcú lányka,
Ki elhervadt a haálba.
És most szíven virághalom,
Úgy pihen a ravatalon.
Es fölötté szelíd fénnel
Míllió kis csillag ég el.
Mint egy árván maradt mátká
Bolyong a holt éjszakába
S úgy siratja szegény a holt
Kedvest. — Most így gyászol a
[Hold.

Igy zokog és mégis néma
Mint a virágok árnyéka,
Mint ez a kis halott lepke
Itt a meleg tenyerembe.
Mint a csönd egy öreg házba,
Ahol porrá vált a lárna.
Ahol a perc már ellépett
És az emlékek sem gyűjt mécsét.
Hulljatok le csepp csillagok,
En is hulló csillag vagyok.
Az őszi éj szerelmese,
Kit elvisz a szép kedvese.
Hulljatok le, mint a virág,
Hadd sírjon az éji világ,
Hadd lázadjon az én szívem,
Hisz csillagok sorsát viszem.

TÁBOR ISTVÁN

Vezető nélkül, csak úgy találokra vágtam neki a tiszta középkort lehelő városkának, egymásnak bujt házsorok között, primitív Madonnákat, Szent Teréz-szobrokat kínáló régiségkereskedések szegélyével s egyszerre már előttem is a karmelita kolostor, ahol a szent legendáshírű hajfnatát is őrzik.

Nem lehet meghatódás nélkül járkálni a fehérre meszelt ódon falak között, amelyek napról napra látták a mosolygó szentet s amelyek akkor halálában is őrizték őt a rendház kápolnájában. Szelídmosolyú kislány vezetget a Relikviák Termének üvegablajai között s szemem sokáig nem tud elválni az elevenen csillogó, pompás hajkoronától, amellyel együtt a világi örömeiket is elvetette magától a Krisztushoz vágó Thérèse. 1873-ban, a csipkéjéről híres Alençonban született, tehát ma sem lenne több hetvenegy évesnél s példátlan népszerűségének, azt hiszem, ez is egyik titka. Oly közel van még hozzánk, kortársai közül milliók és milliók élnek, nem lehet példáját az annyszor tapasztalt hitetlenséggel elhárítani, nem lehet hús- és vér-emberségében, valóságában nem hinni; nem ez magyarázza bizonyosfokúán Kaszap István hirtelen felnőtt kultuszát is?

Igen, az aranyzóke hajkoszorúból varázsos erő árad... s mellette a vasszőges vezeklőv és korbács is sokat tud beszélni annak, aki szembenézett e csodálatos élet csodálatos emlékeivel...

Aztán az úgynevezett „Buissonets“, a vén családház, ahol a Martinek éltek s ahol Terézke is született és felnőtt. Jellegzetes normandiai stílus, faragott fagerendák, előreugró tető, szűk ablakívek... s az üveggel elzárt gyerekszobában a szent képeskönyvei, játékaik, babái, kis hajó, kalitka, apró főzősparherd, sőt egy ugrókötél is, jelélű, mennyire a mi korunkban élt a lisieuxi apáca. Iskola-táska, földrajz-könyv, sakktábla, finom-mívrű tintatartó, antik feszület a későbbi időkben, — majd a faragott bútorú ebédlő s a tágas, ízléses szobasor, mind, mind arról tanuskodva, hogy a család felül állt a polgári jómódon, hiszen a ház is inkább kastély, az előcsarnok berendezése úrias, patinás. Vezetőm pontosan megmutatja: hol aludt a szent, hol voltak első látomásai... s lassanként megértem a legnagyobbat is: hogy semmi különös oka nem volt a világból kilépésre, sem betegség, sem csalódás, sem családi körülmények, csak éppen a legmélyebb kényszer: lemondani önmagáról s nem földi érdemekért küzdeni...

*

Háromszögletű kis téren, kútesobogásos csendben, a Kis Márkinőhöz címzett vendéglő hűsében ebédelek. Középkori vasnyársak, furcsa formájú rézedények az aranyliliomos falakon, nem messze a restaurálatlan Szent Jakab-templom, időmárt kőrácsaival s a paradicsomi bünbeszes reliefsével ékes palotácska, ahol I. Ferenc lakott. Az empire-bútoros étteremben akkora kandalló, mint valami óriás-szekerény, az ablak előtt a levélesipkés normandiai dombok s olyan nemes, leszűrt maradiság mindenben, mintha még Napoleon korában élne és postakocsin utaznánk. A fehér-feketeruhás pincérnő hatfogásos, mégis könnyű és félfrissítő ebédet ad elénk, a francia evésszabályok évszázados kicsiszoltságával... s mindez

úgy illik ehhez a bensőséges, szelíd és enyhe örömi naphoz, az egész kellemes, nem fárasztó, derűs és mégis áhitattal teljes kis zarándoklathoz, hogy máig is vatában őrzöm minden percét...

Az ótörái litániáig a temetőben bolyongok s megkeresem a szent egykori sírja helyét. A napfény most szinte pörköl, álmosan és tikkadtan heverésznek a behorpadt sírok, a város életéből egyetlen hang sem tör e zárt falak közé. Egy terméskőből faragott síremléken üldögélek hosszan s szemem megfájdul a szent szinte glóriás fényben ragyogó márványszobrától, amelyet sírja fölé állítottak, mikor földi maradványait exhumálták s átvitték a Carmeli-kápolnába.

A félhomályos templomban már zeng az apácakórus, mikor belépek a magasan összefutó boltívek alá. Rengeteg idegen, igazi nemzetközi társaság. Elhiszem, hogy sürgős a megkezdett Nagy Szálló befejezése, hiszen az évről évre növekvő látogatókat már magánházaknál sem tudja elhelyezni a kis város. A sarokban, csipketerítés asztalkán, nyitott dobozban különböző vastagságú gyertyák, amelyeket a hívek maguk gyújtanak meg s ünnepeles processzióban visznek fel a szentnek az oltáron magasodó színes köszöbra elé. A horpadt fal tele köszönetekkel, a világ minden részéből, még Ausztráliából, Dél-Amerikából s a délafrikai lepratóborokból is.

Az apácák sűrű rács mögött énekelnek s vezetőjük, mint értesülők, Mère, Agnès, Szent Teréz huga, a zárdá főnöknője. Különös csipkékötőtű, csipkemantillás vénasszonyok térdelnek az oltárlépcsőkön, láthatóan idevalók, tehát még ismerhették Terézt, talán a barátnői, játszótársai is voltak... s a régi kis társnő, ime, ma itt tündöklök az oltár főhelyén, az ostayartó mögött...

Földtől az oltárig — milyen rövid út volt ez... s földtől az égig: még rövidebb...

IRODALMUNK ESEMÉNYE

PAPP JENŐ: „SZÍVÜGYEINK“
című könyve

aranynyomású díszes kötésben

boltí ára 15.— P

fűzve 10.— P

A „Magyar Nők Lopja elölfizetői
részére kötve 10.50 P

fűzve, művészi rajzú címlappal, posz-
taköltséggel együtt 6.50 P

Papp Jenő: „SZÍVÜGYEINK“ könyve
nem hiányozhatik a magyar családok
könyvtárából

Két ANTIK anekdóta

I. A SZÉP ALKIBIADÉSZ

Az olimpiagyőztes athéni államférfiát és verhetetlen hadvezért nagy általánosságban a szép Alkibiadész-nek nevezték. Az asszonyok szerelmesek voltak szépségébe és bátorságába, a férfiak pedig rajongtak szellemi és hadvezetési tehetségeiért. Természetes, hogy sok olyan dolgot megengedhetett magának, amiért mást megbüntettek volna.

Fiatalabb éveiben, amikor győztesként tért meg Olympiából Athénbe, Anytosz, aki mélyszépségen tisztelte, meghívta vendégül. Alkibiadésznek volt egy szeretett, de igen szegény barátja, aki hozzá hasonló kiadós képességekkel rendelkezett, de nem volt alkalma, hogy be is bizonyítsa. Segítségére akart lenni ennek a barátjának, akit Thraszillosznak hívtak és magával vitte Anytoszhoz. Néhány vendég ezt kifogásolta, amit a vendéglátó gazda tudomására is adtak. De ezt a választ kapták:

— Ha a szép Alkibiadész kitünteti azzal, hogy vele együtt ül asztalhoz, minden gúny és fölénykedés igazságtalan.

A vacsora folyamán Alkibiadész saját szolgálójának azt a parancsot adta, hogy a szüffé-ben lévő drága edények felét csomagolja be Thraszillosz számára és szállítsa annak lakására. Aztán szeretelméltóan elbúcsúzott a vendéglátó gazdától és barátjával együtt távozott. Néhány vendég észrevette ezt és szigorú megrovásban részesítette Alkibiadészt. Anytosz azonban nagylelkűen ezt válaszolta:

— Nincs igazatok, drága barátaim. Alkibiadész túságosan szerényen viselkedett. Joga lett volna ahhoz, hogy minden edényemet magával vigye és ő a felét mégis meghagyta nekem.

2. A KIRÁLY

ÉS AZ ELÉGEDETLENKEDŐK

Antigonosz, a macedónok királya, aki legyőzte Klermonesz spártai királyt, nagyon költséges és pazarló természetű, de mindig jövedélyű uralkodó volt. Barátaival együtt olyan mulatságokat rendezett, hogy egynek-egynek számlája elég lett volna, hogy egy főrangú család egy hónapig fényűzően éljen belőle. A legkedvesebb szórakozása azonban az volt, hogy elvegyült a néptömegben és pénzt szórt közéjük. Itylenkor mindig azt mondta:

— Aki szerencsés, hogy megkaparints, meg is tarthatja.

Gyakran fürdött nyilvános helyiségekben és itylenkor rengeteg mennyiségű, illatos kenőolajat használt el. Egy alkalommal egy egyszerű polgár azt mondta neki:

— Királyom, te valóban irtógyűlölésméltó vagy. Sok pénzt adhatsz kenőolajokért és ezért mindig illatos a tested. A magamfajta ember, akármennyit fürdik is, soha nem lesz olyan jóillatú, mint amilyen te vagy.

— Ha ez oly fontos a te szemedben, — felelt a király — nem akarom, hogy a jövőben okod legyen panaszra.

És sajátkezűleg felemelte töbliteres, illatos olajjal tell koráját és annak egész tartalmát alattvalója fejére öntötte. Nagy korszó volt és sűrű olajjal tele. Az olaj szegény ataváló haját, fejét, arcát és egész testét oly vastagon beleperte, hogy száználmas látványt nyújtott.

A király pedig kacagva így szólt:

— Így jár, aki irtógyűlölésszerű és telhetetlen!

IGNÁCZ RÓZSA

Madárka

Volt egy regénye. Madárka című. Madárkának becézte édesanyját. S szeretett minden embert madárkához hasonlítani.

— Nézd, — mondta a tehetséges, szépséges, ám módfelett törtető, fiatal újságíróról — úgy ugrik előre az orra, mint a magtörő pinty csőre a toll körül.

Akiben a tehetségnek a legkisebb csirája pislogott, azt mind a szárnya alá vette. Szellemi gyermekei szerkesztőségekből, színpadokról, művésziskolákból kerültek. Cipelte, biztatta, heccelle, védte, vitte és lendítette őket, hogy repüljenek. Mint a madár, a fiait.

Felvidékről jött. Nyitrából. S picit tótosan beszélt, de belehalt volna, ha ezt valaki a szemére veti. Költő volt, író és újságíró. Nyelvünk művelője és rajongó trubadurja. Ha csüggedten mentünk be a szerkesztőségbe, áttetsző, vékony arcát csufondárossan az asztalra fektette. Alulról fölfelé nézett ránk, rajzolt valamit egy kéziratpapírra és megszólalt:

— Bárátom! Figurá vágy. Nézd csak. Hát méterre húzod magád után a letört szárnyadat. — S képes lett volna csöngetni a szerkesztőségi szolgálónak, hogy a letört szárnyú, madárfiókának, valamelyik ifjú titánjelöltgyerekének csatolja el az összetört s földön cipelt szárnyait.

Dicsérve csúfolkodott és csúfolkodva dicsért. Annak az ifjú újságírójelöltnek, aki már egy önállóan megírt hírfejet megjelentetett, halálos komolyan mondta:

— Korszakalkotó. Európai viszonylatban is... — s feszülten leste, hogy az ifjú ugrik-e? Őnhitt-e, megérzi a dicséret mögött a gúnyt s a gúnyban az őszinte elismerést?

— Tud a gyerek! — mondta ugyanerről az ifjúról a főszerkesztőnek s ha sikerült a dicsérettel kicsikarni a madárfióka részére egy kis fizetésemelést, az elragadtatott zsenipalántát így hűtötte le:

— Nyomorú figurá vágy. Tehetségtelen...

Heccelődése ösztönzésként hatott. Mert gyöngédszavú, halk s nagyon forró szívű volt. Lefogyott Krisztus-arcához sehogysem illett a kis kurta, szürkés bajusz. Ha járt, kissé mindig lebeggett s úgy tetszett, két lábón járó óriási kék szem az egész ember. Egyidőben minden vasárnap megjelent egy akkori napilap ünnepi számának első oldalán a verse. Lehellekőnyű, furcsa, néha kicsit ideges versek voltak ezek. Az érett és kiforrott költő játéka. Egészen befejezettnek egyik se hatott. Mintha csak röppent volna

egy s fönt a szárnyalók egén próbált volna egy új rezdülést, új vonalat, új irányt, új szárnycsapást. Ami létrejött, sohasem izgatta. Mint elhullt díszes tollakat, úgy nézte megjelent verseit. Nem a tollak a fontosak, hanem a madár, amely tovább, mindig tovább repül. Néha szárnyal, néha bukducsol, — de mindig teljes szívvel éli a pillanatot. S mindig készül valahová.

Csupa terv volt és csupa ábránd. Egy-egy ötlettel néha hetekig játszadozott, azután elejtette, mint gyermek a színes kavicsot.

Ha elmegyek az egykori Vígshízház kávéház elé, néha megrezzenek, várvak, hogy rámkopogjon a kirakatívég mögül. Rendszerint ott áll. A szegletes Berlińi-térre bámult s a villamosok dróthuzalain álmok s jelképek tarka madarait kergette képzelete.

Sokat tanultam tőle s talán egy nagy regényben visszahozok magamnak s az olvasónak valamit elröppent alakjából. Valamit, ami nélkül nem érdem az írni, festeni, zenélni, színházat játszani. Tőle tanultam a tehetség feltétlen tiszteletét. Basilides Mária estjére vitt el, hogy e nagy művésznőtől megtanuljam, mi a különbség játszás és előadás között. Bajor Gizi hangjának zenéjére nyitotta ki a fületem; Ódry szoboralakját s szobrászéhoz hasonló alakítóképeségét ő mutatta meg. Tudta azt, amit ma oly sok fiatal tehetséggel elfelejt, hogy mester nélkül tanítványból soha semmi nem lehet. Ha hencgettünk tudásunkkal s hittük, hogy tanulás nélkül is tud, mert tudással született a zseni: Rafael inaséveiről beszélt oly közvetlenül, mintha egy műhelyben keverték volna a festéket. Mikor a hatás ellen lázadoztunk, ránkolvasta Petőfi egy-egy Vörösmarty-izú versét, vagy azt a korai Adyt, aki Reviczkyt utánozta. Mikor viszont a régi, halott nagyságokról túlzott elragadtatással beszélünk s nem földi mértékkel nézünk egy Mikszáth példát, azonnal elmondta, hogy Mikszáth szerkesztő úr hogy szerelte evés után piszkálni a fogát...

Repdesett s szüntelen repülni tanított s tőle tudom, hogy a repülés nemcsak dicsőséges szárnyalás, de bölcs egyensúlyozás is.

Néha attól félek, hogy nevét és művét nem ölelte eléggé magához ez a hűvös és céltudatos nemzedék, melynek annyi tagját melengedte a szárnya alatt az a csillogó, tűnékeny s szinte földöntúli jelenség, akit e földön Miklós Jenőnek hívtak az emberek.

Rozványi Vilmos:

"Levelek hullása idején"

Itt szeretett sétálni, ahol a tizholdas hatalmas kert már nem is volt kert. Elhalt utak botorkáltak ki a sűrűből a megműveletlen, apró tisztásokra, ahol szabályos idomokban felsorakozó, de teljesen elgyepesedett bogárhátak emlékeztek még egy-egy bennükfelejtett gyökér miatt, hogy itt valaki valamikor valóságos virágiskolát nevelt... Rokkant kőpadok, oszlopok mutatták, ha ugyan még itt-ott elő tudtak bujni a rájuk özönlött repkények alól, milyen nagyigényű, kényes kultúrája lehetett itt mindennek. Olyanok voltak ezek az omladékok, olyan gazdag emléküek, mint a régi romvárosok távoli világok zugaiban. Azok is ki tudták dugni fejüket a rájukzúdult népvándorlási hullámok árvizeitől, de a pusztító tudatlanság és a képzelőerejében kimerült akaratlanság elmosta alóluk az életet. Az oszlopfejek, amelyek alól minden kikorhadt, lekallantak s lábtól estek az egykor boldog világnak.

Itt szeretett sétálni, emlékei között... Órákra megállt a romoknál s csak amikor az emlékezés könnye kibugyant, eszmélt rá, hogy a hajdani művelő: a színt, hangot, életet adó valaki ő maga volt itt... Ő halt ki innen s úgy halt utána minden! Éveken át utazott messze városokban pénz költéni, életet vásárolni s kis hitja, hogy az életének ezt az utolsó fészket is el nem költötte maga alól... De ehhez már nem volt lelke!

Csak hazaugrott időnként temetni s most már talán magát is temetheti...

De nem...! Irrt annak a férfinak, akivel ha tíz év előtt együtt indul, itt még minden tervektől és vágyaktól tündökölnek s tán még az ősz sem tudott volna erőt venni egyetlen féléven sem... Elszegyenl s elhessenti ezt a gondolatát. Túlzás! Intő józanság csitítja idegeit. Átgondolja: semmi okuk sem volt az elszakadásra. Helyesebben: ő maga, egész lényével volt az üres élet okozója... Nem tudta megérteni, hogy István az írő, olyan egyszerű okosságok, szinte koldus igénytelenségek között, őszintén élhet. Valami nagy hazugságot sejtett alkotásai és élete között... S ime, István egyre nagyobb valaki lett igénytelenségében s ő majdnem senkivé omlott minden igényével együtt... Istvánnak kedves társa, szép gyermeke van s neki — senkije... Ő otthagya a férfi igénytelenségét s most oda rokkant le, hogy jobban csodálja benne az embert, mint az írót. Istvánnak csak önmagával szemben voltak igényei!... Ez pedig emberségéből fakadt.

Ő még megmentheti!...

Isten őriz: nem akar belenyúlni az életébe. István bizonyára el is háritaná holmi okatlan vállalkozását s mégis!... Az ő számára már senki más nem találhat ki valami okosat.

— Bizonyos, hogy azon fogja kezdeni: menjek férjhez.

Kesernyésen elmosolyodik a gondolatra. Harminkétéves már!... Anyi érdekes és értékes ember volt életében és... a legérdekesebbeket unta meg legelőbb. Utána az értékeseket is, talán ugyanolyan oktalanságból, mint amilyenért István elől elfutott. Még talán most sem hisz az egyszerű tételben: férfit munkája teszi érdekessé és értékessé.

Figyeli az őszi levélpérgést, aztán visszaködör lassan a épebb utakra. Mégis csak jobb a kastélyszőrű, öreg épület közelében: ott a kert még kert valahogyan. Elsárgult egy-két színes virágfej bólog még s ez megnyugtatta: a ház élete is csak alszik talán. Még fel lehet ébreszteni!...

Csak István jönne már!

Eszébe jut: hátha a park alsó végén jön fel, ahogy azelőtt szokott, mert nem szerette a házunk vendégeit: „Sok köztük az ostoba ember. Jobb, ha nem találkozom velük...”

A lombjukat vesztett fák között a könnyű, kék párában is messzire ellátott... Valóban erőteljes, vállas férfi imbolg felfelé az elvadult utakon. Már az arcát is látja; szomorkásan itélkező mosoly vibrál rajta, amint szétfigyel maga körül.

Ágnes élébe siet... A férfi észreveszi; ellobban szeméből a szomorúság s hangja is vidám, mikor köszönés helyett rászól:

— No, Ági, maga ezt a kertet jól itthagytá!...

Közben óvatossággal már fel is mérte a leányt:

— Önmagát azonban remekül átmertette... tiz esztendő! Önkénytelen volt, hogy a leány felsugározta pompás alakját és szép arcát is látnivalóul kínálta egy pillanatra. Meg-

fogta két kézzel a férfi kezét s őszinte örömmel vezette fel a hátsó terrasza. Szinte nem is szóló hozzá addig, míg le nem ültek. Ott azonban már jelentéktelenné zsugorodik.

— Nos, meséljen!... Mondjon el magáról mindent, amit nem írtak meg.

— Még annyi sem történt velem, amit megírtak... Maga meséljen inkább!... En nem vagyok érdekes.

Bántja, hogy a férfi szinte máris fáradt, mintha előre tudná, miket fog neki mondani.

— Utaztam, éltem, hazajöttem... Velem sem történt több tulajdonképpen.

A férfi válla idegesen feléje rándul. Harag villan a szemében és mosolyát is eitorzítja:

— Élt maga?... Maga csak csavargott, Ági!... Igyekezgetett a világban németül, franciául, angolul. Csak magyarul és okosan nem... Tíz évig oda kell maradnia, hogy az ember rájöjjön: itthon a helye?... Fordítva csinálhatta volna! Innen rándulgatott volna ki oda mindenfelé s nem onnan mindenfelől ide...

— Itthon nem voltam fontos senkinek...

— Ott sem! — És a férfi későn eszmél a keserű megjegyzés élére és a saját gorombaságára. De hangja érdességén nem tud változtatni:

— Különbösen is, hogy mondhat ilyet!... Maga az, aki nem akart itt fontos lenni senkinek.

— Talán csak nem vették észre!

Szeliden derül a férfi gorombaságán. Túri, mint valami keserű orvosságot. Azon sem sértődik meg, hogy leinti: „Hagyjuk ezt!... Tudom: csak azért hívtam, mert nem tud magával mit kezdeni s rám szeretné háritani a felelősséget... a következő oktondiságot...”

Szomorú csönd lepi meg őket. A leány várja, hogy most valami lelki fenytésféle következzen. Kedves, korholó szavak. Ehelyett István alig tudja elbujtatni arcán a szánakozást... Fájdalmas kiáltása nagyobb ut, mint legmeggondolatlanabb gorombasága:

— Istenem!... Mi lehetett volna magából!

Az őszi kert fázosan megborzong körülöttük. Piros és sárga levelek csörgő körtáncba kezdenek rakoncátlanul. Az elmúlás apró lidércel... Csörgésük zúmmogásba vesz el, aztán újra csend... Ágnes könnyekkel küszködik, de aztán suttagó szavakba tudja oldani fuldoklását:

— Az ifjúságod, lásd-e, lásd, hogy oda van már!... Mire tettél vele, lásd-e, lásd, sirsz untalan már!

Istvánnak ez a fiatalkori Verlaime-fordítása felrázza mindkettőjüket. A férfi szeme kigyúl s szinte a régi lázzal áll Ágnes elé:

— Egy sereg ember igazodhatnék már magához. Minden mozdulatára, szavára boldog visszhangok felelhetnének. Életek, örömök kavargathatnának maga körül... Mihez kezdünk most már, mondja, mihez?...

A leány megdöbben: fél, hogy elhibázta! Vallomások fényül a férfi tekintetén, mozdulataiban ideges bizonytalanság s olyasmiszerűlethet ebből, amit ő nem akart.

— Ne kérdezzen! Szídjón!

István feláll, elfordul, kinéz a kertre. Így nagyobb biztonságban érzi magát.

— Van egy barátom. — Szinte messze kifelé, a kertnek mondja. Elhallgat. Akkor hirtelen élesen felcsendül a leány kacagása s úgy ért őt, mintha hátha vágta volna. — Mit nevet?... Még azt sem tudja, mit akarok mondani?

— Dehogynem!... Menjek férjhez a barátjához...

S nevet tovább.

István arcán megint átvillan iménti szánakozó szomorúsága és visszaül mellé:

— Hát igen... Menjén hozzá!... Elmondom, ki ő...

Hosszan, vonzóan beszél — egy másik férfiről. Furcsa, mély és szép vallomás ez magáról... Sőt vallomás neki — Ágnesnek. Őt akarja megtartani! Nem magának: egy harmadiknak. De minden dicsérő, rajongó jelző, amit a másiktól mond, minden élmező intelme, amivel a másik hibáira figyelemzeti, érte, Ágnesért reszket, őt óvja. Nem az önzetlenség póza ez. Dehogy! Finom, nemes önzés, mert szereti még. Másképp, mint azelőtt... Emberiben!

Es azt akarja, hogy a leány igealább az önmagáé maradjon! Ki is mondja:

— Csak egy férfi szeretete tarthatja meg magát magának!

Ágnes tiltakozni akar, de nem tud. Hallgat.

Aztán másról beszélnek... Az őszi kert dűdölni kezd az alkonyati szélben. Könnyű a halálra gondolni.

De az életre?...

Itt van István és Ágnes, esztét a múlt hangulatában is tervek öntik el... Már kifelé kíséri a férfit. Nem meri megbántani ellenkezéssel, tiltakozással. A kapuban megcsókolja és felnevet:

— Hozza el a barátját!... Ezt a csókot pedig mondja el a feleségének és a kislányának... Elmondhatja!

SZÍNHÁZI KRÓNKA

IRTA: VASS LÁSZLÓ

sorsa dől el. Ősztönösen mély magyar dráma, a messzi keletre néz vissza és a történelem távoli fényével világít ránk.

Epikus bőséggel, részleteiben is finoman kidolgozott nagy történelmi freskókra emlékeztető mult-ismerettel készült elő Bánffy majd két felvonáson keresztül az igazi drámai történetre. Szétdőlt puszták, tűzcsóvák országutak és menekülő népek, gyermeküket kereső anyák halálos panasza, rémületei jelzik a népvándorlás átfogó hangulatát. Kissé már terjengős az előkészítés s lassítja a játék iramát, mégis mintaszerű, mert a történelmi miliőt, a kor hangulatát hiánytalanul, minden romantikus sallang nélkül idézi fel. Az első felvonás, miközben megismertet a nyugati népek, kultúrák hanyatló szépségével és forró, színes, érzelmi világával, már éreztetni a nézővel Attila hatalmát, egy új „barbár” kor közeledtét. Attila testesíti meg a keleti tételt, az erőt, a hatalmat, a férfilelkű nép színiélettét. Míg a másik, a vele ellentétes feminin Nyugat elfinomulásba hajló érzékenységét Mikolt, az utolsó gót hercegnő árasztja a tragikus küzdelembe. Ez a két pólus halálos gyűlöletben és halálos szerelemben vonzza és taszítja egymást egyidőben. Mikoltot a gyűlölet és a dac, de egyúttal titkos vonzás űzi Attila felé. A harmadik felvonásra már csak a két főalak, Attila és Mikolt játéka marad. Minden más; történelem és kor kívül marad a hajnalodó pusztában, előttünk csak a szenvedélyek döbbenetes erejű küzdele, örök emberi drámája zajlik fojtott lírával.

A Nagyúr nem dráma, csak drámai. Attila inkább bálványkép, drámai vétség nélkül, nem bukik el, csupán a végzet intéssére egy női tűszúrás dönti le. A főalak, a mű középpontja Mikolt hercegnő, őt éri utól a tragikai igazságszolgáltatás is, mert csak végzetes tette után tudja meg, hogy szereti, nagyon szerette a húnok retentő nagy urát.

A rendezés ezt a különbséget szerencsés kézzel hangsúlyozta ki, történelmi miliőn és mondai epizódokon túl ezt a párjelenelet helyezte előtérbe; kezdetből fogva minden szín, vonás és elágazó epikus változat erre a lényegre mutat rá helyes érzéssel és művészi tapintattal. A Kolozsvárról kölcsönkért Tompa Miklós rendezői bemutatkozása tehát kiválóan sikerült. Nem az ő hibája, hogy az előadás mégsem volt egységes. Néhány szerencsétlen szereposztási tévedés megbontotta a különben elsőrangú

Kiss Ferenc és Szörényi Éva

együttessel ünnepi teljesítményű munkáját. Kiss Ferenc nyugodt, leegyszerűsített hangjával és lassan mozduló gesztusaival monumentálisat nyújtott, Attilája átélt belső élmény.

Mikolt igen jól megírt női jellemét Szörényi Éva minden részletre kiterjedő finomsággal, rendkívül átértett drámai hévvel dolgozta ki, mint aki tudja, hogy tulajdonképpen Mikolt sorsa és egyénisége jelenti a tragikus összecsapás csúcspontját. Játéka közben sokat gondoltunk rá: milyen nagy élményt nyújthatna ez az utóbbi időben meglepően fejlődő művész példaként Shaw felejthetetlen Jeanne d'Arcjában. Annyi erő, letisztult pátosz és zengő líra hangzik Szörényi Éva egyre szélesedő skáláján!

A népes együttesből elsőnek Rajzei Lajos remekül megrajzolt Ogúz kánját említjük: félelmetes volt. Ungvári László királygilkolásra is kész szerelmes gót hercege, Apáthi Imre erős színekkel megfogott szaktariánusa, Ujlaky László nyugtalan gót harcosa, Pápay Klára eszelős idegen asszonya, Lánzy Margit és Táray Ferenc remekül összejátszó bizánci együttese nyújt kifogástalan művészi élményt. Balázs Samu remek maszkja ellenére is, Kissé rikkó a hún garabonciás szerepében. Bánhidy László viszont sem a maszkjával, sem a hanghordozásával nem tudott vérbeli udvari bohóc lenni.

A díszletekben és jelmezekben a szerző sokoldalú művészi teremtő ereje gazdag képzelettel és pazar ihlettel tobzódik. Farkas Ferenc hún regósénekei és villó-kórusai külön is tapsot kaptak az ünnepi évadnyitón.

Szörényi Éva és Rajzei Lajos

Harmincöt éves darabban nyitotta meg új évadját a Nemzeti Színház, Bánffy Miklós történelmi színművével, a Nagyúrral. A szerző társadalmi súlyát és irodalompolitikai jelentőségét figyelmen kívül hagyva, maga a mű is rendkívül vonzóan és sok időszerű rámutatással kelti fel érdeklődésünket. Attiláról szól az előjátékkal három felvonásos színmű. Meséje a népvándorlás körüli mondákba vesző időkben játszódik. Megjelenik a színen a húnok leghatalmasabbja, a retentő Nagyúr. „Isten ostroma” s felhőkbe magasló alakjában egy keleti nép féktelen ereje robban ki roppant méretekké. A népvándorlás szétdítő irama zúg a világban, Ázsia és Európa népei egymásnak adják át sírhelyüket, a föld nagy csodáktól vemhes és az emberi sors iszonyú árat fizet a vérben, lángok közt születő új világért. Ezt a világot a retentő Nagyúr szemrebbenése uralja és igazgatja. Attila győzelmes csatákból tér vissza, sértetlenül végiggázolta egész Európát, ellenség nyíla nem érte, világok dühe és népek bosszúja nem rontotta meg, egy gyöngye nő mérgezett tüje sebzé halálra.

Ebbe, a hún mondakörből jólismert kerethe helyezte bele a szerző drámai erejű meséjét, mély szimbólummal érzéktve a magyar sors kelet-nyugati tételét. Ma különös erővel jut közelünkbe a darab sokféle okból. A körülöttünk-velünk lejátszódó események és az egész világra kiható nagy átalakulások idején fokozottan érdekelhet bennünket Attilának a népvándorlás nagy kavargásában vitt szerepe. Hiszen a színpadi mű örökemberi meséjében, Attila és Mikolt gót hercegnő drámájában egy Európát-Ázsiát átfogó hatalmas birodalom

Ujlaky László, Táray Ferenc és Apáthi Imre

Ungvári László, Szörényi Éva, Lánzy Margit és Táray Ferenc

Botrány a jó társaságban

IRTA:
Farkas István

Az elnökgazdát felemelkedett székeről. Végignézte a héttagú társaságon. Aztán halk hangján beszélni kezdett:

— A rádiumtűket rejtő kapszula tehát nincs meg. Hölgyeim és uraim, kétszáz-ezerpergős értékéről van szó. Főorvos barátom, aki megmutatta nekünk a kincset, holnap a legnagyobb bajba kerül kórházában, mert nyoma veszett. Tíz percel ez előtt a kis kapszula itt volt előttünk az asztalon. Tíz perc múlt el s a rádium eltűnt. A föld nem nyelhetette el, az asztaltól senki se mozdult azóta, nyilvánvaló, hogy véletlenségből valaki zsebetette a kincset. Akárcsak én a mások gyufáját, ha nem ügyelnék rá eléggé. Mielőtt tehát bármelyikünk is elhagyná ezt a szobát, — igen kínos a helyzet — nem is tudom, hogyan adjam elő — azt ajánlanám...

— Igen, ez az egyedüli megoldás — szakította félbe a híres operaénekes, — kutasa át mindenki a zsebeit s ne szégyelje, ha megtalálja a kapszulát. Jelentsük ki előre, elismerjük az illető szórakozottságát. Olyan anyagi helyzetben vagyunk, amely kizár minden aljas szándékot.

Az ajánlatot elfogadták, a kijelentést megtették.

Aztán a társaság valamennyi tagja átkutatta zsebeit. A hét közül csak egy vendég nem mozdult. A nagy író, az ünnepelet lélekűvár, sápadtan állt s nem űritette ki zsebeit. Nem törődtek vele, nem is vették észre mozdulatlanágát. Öt perc múlva a vendégek végeztek. Egymást méregették végig.

A helyzet kínos és tűrhetetlen volt. — Rendkívüli eset s számomra a legkellemetlenebb — szólalt meg a házigazda, a főváros leggazdagabb közigazdasági tényezője — s csak természetes, kedves barátom, — fordult a károsult felé — ha a rádium elő nem kerül, az értéke erejéig rendelkezésemre állok.

— Erről szó sem lehet, — vetette közbe az országgyűlési képviselő — a rádiumnak elő kell kerülnie. Javasolom, kutasuk át az inast, mert ő szedte le az asztalt. Kutasuk át, amit az ezüstlapátra összepert, a ládát, melybe a hulladékot szórta s még egyszer az asztal alját, a szőnyegeket.

A házigazda csak annyit jegyzett meg, hogy inasa huszonhat esztendő óta áll szolgálatában, aztán becsengette az idős embert. Megmagyarázták neki a helyzetet. A derék, értelmes szolga nyomban beleegyezett mindenbe. Így hát elsőnek, saját kérésére, alaposan megmotozták. Aztán együtt, egymás személyét pillanatra sem engedve figyelmen kívül, az inas szobáját, a szemetesládát, majd az asztal alját, a szőnyegeket, sőt az egész szobát átkutatták. Órákig dolgoztak.

A kincsek azonban nyomavesztett. Ekkor a közismert politikus-képviselő türelmetlenül pattant fel. — Most aztán már elég, — mondotta — legyen vége ennek az ostoba tréfának. Engedjétek meg, bezárom a szoba ajtaját.

Megtette.

— Most még egy kísérletet, — folytatta — eloltjuk a fényt s akinél a rádium van, lesz szíves azt idedobni az asztal lapjára. Igérjük meg: sohasem kutatjuk, ki volt az, aki a kincset visszaadta. Igen!

Az öt ur és két hölgy készséggel vállalkozott erre is. A házigazda eloltotta a csillár fényeit. Két percig néma csend. Aztán kigyúltak a lámpák.

Az asztal művészi terítővel takart lapja füres volt. Általános megdöbbenés.

— Ugy hiszem, ezek után a legokosabb, amit tehetünk, ha, — mondjuk — tekintettel a légoveszélyre, kézfogás nélkül távozzunk — ajánlotta a károsult sebésztanár.

— Nem az anyagi kár érint, hanem a rádium hiánya, ami miatt betegeim közül néhányat aligha tudok megmenteni az életnek.

— Még egy utolsó, de igen gomba feladatunk lenne — vágott közbe a képviselő — s ez az, hogy távozás előtt motozzuk meg egymást. Mi, urak, itt, a két hölgy pedig a mellettünk lévő szobában. Elvégre megnyugtatósképpen...

— Igen, erre az ajánlatra vártam — szólalt meg a bankigazgató. A többiek is készséggel adtak helyzet az ajánlatnak. Egyedül az író emelkedett fel sápadtabban.

— A motozás ellen tiltakozom. Magam részéről megtagadom az ajánlat elfogadását.

Megdöbbenve néztek össze a vendégek. Mi ez? Az író gazdag embernek tartották. A neve, a híre túlszárnnyal az ország határára. S most...

— Meggondoltad, mit mondasz? — förmedt rá a képviselő, a társaság legerélyesebb tagja.

— Meg és vállalom a felelősséget. Becsületem állítom, a rádium nincs nálam. Más okból tiltakozom a motozás ellen.

— Azt hittem, jobb anyagi körülmények közt élsz...

— A gyanúsítást visszautasítom. Ha akarjátok, a rádium értékét hatvan percen belül aranyban vagy esekben rendelkezésemre bocsátom.

— Hát akkor mi az ok?

— Ostobaságot követtem el itt, a vacsora folyamán. A rádiumhoz azonban nincs semmi köze. Mégis, nem engedem magam megmotozni. Engedjétek, hogy távozzam.

Senki se választott, senki se fogadta a távozó köszönését. S mikor elment, senki se motozott. — Az ember ma igazán nem lehet eléggé óvatos a barátai megválasz-

tásánál. — fakadt ki a képviselő — ki hitte volna... hát igen, egyszerű betegség... lehet, hogy holnap visszaküldi a rádiumot... nagyon sajnálom... kleptománia... eh, távozzunk...

Még látták az író hatalmas gépkocsijának hátát, amint kifordult az utcából. Azon az éjszakán egyikük sem aludt. Csak az író pihent nyugodtan s másnap kilenc óra tájban nem esodálkozott, mikor az inasa felköltötte.

— Két úr keresi, nagyságos uram.

— Jöhettek. Talán a rendőrség...

Tévedtet. A főorvos jött, meg a tegnapi házigazda. Szívélyesen, mosolyogva nyujtották a kezüket.

— Megvan a rádium, — ujságolták — tudod, ki vitte el, illetve ki juttatta vissza kora reggel? A képviselő barátunk.

— Mi a manó!

— Ugyilátszik, az inas lesöpörte a morzsákkal együtt, de a kis kapszula nem az ezüstlapátra, hanem a képviselő nadrágszárának hajtókájába esett! Reggel, mikor a nadrágot kikeféltek, megtalálták benne a rádiumot. A képviselő megbízásából kérjük, bocsáss meg a tegnapi inzultusért.

— Nem haragszom.

— De miért tiltakoztál a motozás ellen?

— Hát... a sofföröm igen szegény ember: otthagya a Telesége és elvitte mindkettejük élelmiszeregyeit. Hozzám fordult segítségért a fiú, mikor a vacsorátokra mentem. — Emberek vagyunk. — válaszoltam — még ma éjszaka segíték és bizony, loptam. Két szület kenyeret zsebre tettem, nos, ezért nem egyeztem bele a motozásba... Gyujtsatok rá — és széles mosollyal feléjük nyujtotta a cigarettásdobozt.

COLD CREAM
VANISHING CREAM

CREME ET POUDRE
VALERY

PARFUMS DE LUXE
VALERY
LUCIEN DELORME S.R.L.
BUDAPEST

Gyomai György:

A NAGY MIEGLEPÍTÉS

Forró szeptemberi délután van. A nap hétágra süt. A kukoricák mozdulatlanul bámolnak a két ég felé. Felhőket lesnek. De felhő még csak egy fia sincs most a végtelen égmezőn. Nyilván elballagtak mind a hetedik határba, mert már hetek óta nem esik egy árva szem eső. A föld olyan repedezett, hogy bokáig belefér az ember lába. A tarlók szárazra sülnék. Barna kendőt húznak a hátukra. A tarlóvirágok szédelegve tartják fehér virágfejükét a szerelmes nőtákat zúgó méhek csókja elé. Az új kázalok vékony szalmacsontjaitak ropogatják a forróságban. Kövérhasú vízceppért eseng minden fűszál. De hiába a nagy szomjúság. Felhő csak nem mutatkozik az égen sehoh.

Tüske András, akinek a tanyája pontosan ott áll a kőkereszttel szemben, akkora esernyővel áll a kukorica széléen, mint egy sátor. Az esernyő hasadozott. A színe piros, zöldes csíkokkal. A nyele olyan vastag, mint egy petrencserűd. De Tüske András csak tartja nagy buzgalommal a feje fölé. Fogja vele a forróságot. S arra gondol, hogy milyen bolondok is a városbéli népek. Ilyen forróságban is meztelen fejjel járkálnak a napon. Nem is csoda, hogy olyan sok háborodott van közöttük.

Tüske András előtt három tehén legel a száraz tarlón. Rágnak a fűszálakat. Közben a kukorica felé kacsintanak. S amikor az öreg elgondolkozik egy kicsit alaposabban a világ során, lekapnak egy kukoricacsövet, vagy levelet. S boldogan szaladnak a tarló közepe felé.

Tüske András ilyenkor káromkodik egy ájtatosat. Aztán hamar megbékél. Mert a kukorica a szomszédé. Így nem baj, ha a tehének néha belepákosztoskodnak. Legalább hamarabb jóllaknak.

Csend van a határban mindenfelé. Lassan telik a délután. A földeken sehoh nem mozog senki. A dülön sem látszik soha egy fia lélek. Látnivaló hát nem sok akad. A tehének így az öreg esernyőt lesik. Néha addig bámolják, míg Tüske András rájuk nem kiált.

— Tala te.

Az öreg pásztor a vállára fekteti nálában az esernyő nyelét, hogy ne kelljen tartani. S arra gondol, hogy de keserves is az özvegy öregember élete. Már mint az övé is. Tíz esztendeje, hogy elhalt mellőle az asszony. Azóta maga kinlódik. Merthogy az egyetlen lánya is itt hagyta. Férjhez ment Savanykás Jóska-hoz. És mióta kihúzta lábát a tanyából, még csak haza sem nézett soha. Se egy ruhát, se más testi gonyát nem mosott ki rá. A kabátjára soha nem varrt fel egy gombot. Esztendő ünnepe sem jött haza, hogy legalább ilyenkor rendes ételt főzött volna neki. Csak él a másik határban az urával. És bizonyára csak akkor jön majd el ide látogatóba, ha hírül viszik neki, hogy az apja meghalt. Akkor majd hazasiet jussolni. Nehogy a szomszédok egy tüt is elophassanak a tanyából.

Tüske András integet az esernyővel a tehéneknek. Hajtja őket tovább. S most

már arra gondol, hogy legokosabb lenne az ilyen apjáttagadó lányt mindenből kitagadni, hogy egy fillért se örökölhessen utána, amikor hirtelen lépéseket hall a háta mögöl s valaki ráköszön.

— Jónapot!

— Adjon Isten — fordul hátra meglepődve az öreg és az esernyő majdnem kiesik a kezéből.

— Te vagy az, lányom? — szalad ki a száján akaratlanul.

— En volnék, édesapám — mosolyog a homlokát törölgetve a menyecske. Tüske András nézi a lányát. Azon tündöklik, hogy mi az égi csoda hozta ezt most haza, mikor esztendőig elkerülte a szülői házat. De nem tudja kitalálni a nagy titkot. Mert a lánya csak néz rá, de nem szól semmit.

— Mi jóba jársz, lányom? — húzza még jobbra a nyakára az esernyőt az öreg.

— Hoztam édesapámnak valamit — kacsint nevetve a menyecske.

— Eveken által nem hoztál soha semmit. Mit hoztál volna most? — morogja kedvetlenül az öregember. S figyeli a lánya kezét. Mi van nála? Mit hozott? Semmit. Türes mind a két keze. Kosár sincs mellette. Battyu sem mutatkozik a hátán.

— Olyan valamit hoztam édesapámnak, amilyent még nem látott a világon sehoh.

— Mi lehet az?

— Találja ki, ha tudja.

Tüske András megergeti a vállán az esernyőt. Gondolkozik. De nem tudja eltalálni, mit hozhatott neki a lánya. Dohányra vagy borra gyanít. De azt sem lát sehoh.

A kukoricából hirtelen gyereksírás hallatszódik ki.

— Unokát hoztam magának, édesapám — mondja a menyecske s egy szempillantás alatt kis pólyást hoz ki a karján a kukoricadörből.

— Nézze meg. Pontosan olyan, mint maga.

Tüske András kezében remegni kezd az esernyő. A lélegzete elakad. Az arca olyan sápadt lesz, mint a fű. Uristen. Igazság lehet ez? Unokája van? A nagy árvaságban, az elhagyatottságban lesz hát valakije, akit szerethet? Lesz valakije, akit csokolhat, símogathat, akinek mesélhet?

— Amikor férjhezmentem s a tanya udvarán elbúcsúztunk egymástól, édesapám azt mondta: addig haza ne gyere, míg unokát nem hozol. Hát keserves volt kivárni, mert késett az Isten áldása. De kibírtam. Addig csakugyan nem jöttem haza, míg unokát nem hozhattam. De most itt a kiscsalád. Fiú. András a neve, akárcsak az öregapjé — mutatja a menyecske könnyezőre a fiát.

Tüske András lihegve gondolt vissza a lánya lakodalmára. Valóban, azt mondta volna akkor neki, hogy csak akkor jöjjön haza, ha már unokát hoz? Boros fejjel így szavalt volna neki? Lehetséges. De ő azt csak tréfaságnak gondolhatta. Azért felejtette is el. És a lánya komolyan vette a dolgot. Esztendőig elkerülte a gyereklány miatt. Míg most, végre, elhozhatta neki, amire annyira vágyott.

Tüske András nézi a csöpp unokát. Olyan a két szeme, akár az ég kékje. Az arca virágszirom. A kezei aranyhabból vannak kifomálva. A körmei pici rózsalevelek. S míg óvatosan a karjára veszi a drága terhet, kicsordul szeméből a könny.

— Andriskám, kis unokám — motyogja az aranyzóke fej fölé s óvatosan megcsókolja a csöpp homlokot.

Aztán betartja a pólyást az esernyő hűvöse alá. Vigyázva tartja föléje a hatalmas alkotmányt. S a boldogságtól táncolva indul a tehének felé.

— Alljatok meg. Hóha. Nézzétek. Itt az unokám. András ez is, akárcsak én. Lássátok, milyen takaros kislegény, — kiabálja és odatartja a pólyást a szeliden bámoló jószágok elé.

A tehének ráfújnak a pólyára. Megszagolják a gyereket. Megnyalják a szájuk szélét. Mintha csak mondanák: valóságosan igaz minden. Aztán tovább indulnak a kukorica felé. Tüske András pedig tovább táncol az unokával és az esernyővel a tarlón. S tisztán érzi, öregember számára is van még boldogság a keserves világban.

Gond
a reggeli?
Jgyünk
Családi
KÁVÉPÖTLÖT!

GYÁRTJA: KÖBÁNYAI POLGARI SERFŐZŐ ÉS SZÉNYI ISTVÁN TÁPSZERMŰVEK R.T.

ANYÁK, AKIKRE BÜSZKE BUDAPEST

A főváros — mint minden esztendőben — az idén is ünnepélyes keretek között tartalmazta meg a sokgyermekes magyar édesanyákat. Már hetekkel az ünnepség előtt egymás után futottak be a központi városába szociális és népjóléti osztályára a Nagybudapest területén élő sokgyermekes családok kérvényei. Kemény munkában, életveszélyesben megfáradt magyar édesanyák többnyire saját-kezüleg rótt, reszketőkezüi sorait olvasva elhomályosul szemünk a meghatottságtól. Micsoda hősiesség és öntudatlan éltszentség bontakozik ki előttünk egy-egy ilyen sokgyermekes magyar munkásasszony által irt önvallomásból. »Nyolc fiam közül öt katona«... »kilenc élő gyermekemből hat kalondt neveltem a Hazának«... »négy katonafiam közül kettő már hősi halált halt«... »az uram már évekkal ezelőtt munkaképtelenné vált s hat gyermekünk neveléséről és el-tartásáról magamnak kell gondoskodnom!«... és így to-vább...

A fehér papíron végigfutó sorok nyomán megelevenedik előttünk azoknak az áldott magyar édesanyáknak végtelen hosszú sora, akik magukról, a saját vágyaikról, igényeikről, kényelmükről, szórakozásukról egész életükön át teljesen megfeledkezve, egyetlen nagy áldozatban égetik el életüket. Jutalomra, elismerésre, ünneplésre és kitüntetésre sohasem számítottak. Az ő számukra mindezeknél többet jelent, ha a pályában nyugvó hatodik, vagy a karonülő kilencedik

gyermekük ártatlan szeme rájuk ragyog és a mosolyra húzódo parányi ajkák édes melegséggel töltik el szívüket, vagy ha a katonafiú azt írja a tábori lapon: édesanyám lelkem, ha hazasegít az Isten, azt csak a maga imádságának köszönhetem!

A megjutalmazott sokgyermekes fővárosi magyar édes-an-yák túlnyomó része kétkézi munkás felesége, akik a leg-nevezetesebb életkörülmények között is erős támaszaivá lettek hazánknak és nemzetünknek, mert a fővárosban ők adták a legtöbb katonát és munkáskezet a haza megvédésére és a szebb magyar jövő építésére. De a kérvényekből kitűnik, hogy a szerényjövendelmű értelmiségi rétegekből is szép számmal kerülnek ki sokgyermekes családok. Az egyik középosztálybeli hétgyermekes édesanya három katona fia közül kettő: egy repülőszázados és egy tüzérszázados, már hősi halált halt a mostani világháborúban.

A főváros, amikor esztendőről esztendőre nyilvánosan hódol a sokgyermekes magyar édesanyák előtt és őket megjutalmazza, az egész nemzet háláját és szeretetét tol-mecsolja azoknak a magyar asszonyoknak, akik érte a leg-nagyobb áldozatot hozták. Lapunk is ezt a hálát és meg-becsülést akarja leróni, amikor a megjutalmazott sok-gyermekes édesanyák hosszú listájából helyszűke miatt legalább azoknak a nevével közli, akik ötnél több gyermeket neveltek a Hazának.

A kitüntetett és jutalmazásban részesített sokgyermekes anyák névjegyzéke

TIZENÖTGYERMEKES ANYA

Mészáros Pálné, Bécsi-út 166.

TIZENKÉTGYERMEKES ANYÁK

Kukovecz Istvánné, Vágóhid-u. 30/a.
Staller Istvánné, Meggyfa-u. 9.

TIZGYERMEKES ANYÁK

Czerő Józsefné, Városszéllé-telep 193.
Éger Ferencné, Gyömrői-út 105.
Fodor Jánosné, Hős-u. 15 a.
Fülöp Elekné, Levendula-u. 10.
Koesárd Mihályné, Timár-u. 19.
Lattmann Tivadarné, Domszólai-u. 43.
Mázsar Gyuláné, Vágóhid-u. 23.
Papp Józsefné, Vágóhid-u. 23.
Simon Andrásné, Pongrácz-u. 9.
Szűcs Istvánné, Bécsi-út 19889. hrsz.
Zalez Vencelné, Jászberényi út 41007. hrsz.

KILENCGYERMEKES ANYÁK

Balogh Lászlóné, Telepes-u. 86.
Binder Jánosné, Városszéllé-telep.
Deák Gyuláné, Pongrácz-út 9.
Fejős Józsefné, Várna-u. 9.
Györfly Gáborné, Dugonies-u. 5.
Hajdu Jánosné, Labane-u. 3.
Jóó Béláné, Bihar-út 8.
Nebald Richárdné, Halom-u. 40.
Pinezchelyi Károlyné, Nemzetes-u. 44.
Salyik Lajosné, Lőpormalom-dűlő, Keve-u. 23529. hrsz.
Schreiter Nándorné, Timár-u. 19.
Székely Gyuláné, Jászberényi-út 49088.
Szöllősi Sándorné, Palotai-út 81.
Tóth Ferencné, Horthy M.-Kertváros, Pajáts-u
Tölkey Józsefné, Bercsenyi-u. 50.
Watz Mihályné, Péterhegyi dűlő 22813.

NYOLCGYERMEKES ANYÁK

Albert Sándorné, Mester-u. 71.
Árkos Jánosné, Szél-u. 7.
Őzv. Benyik Károlyné, Szépvölgyi-út 48.
Brella Mihályné, Tárna-u. 6.
Drohny Jánosné, Bécsi-út 257.
Csernus Józsefné, Viola-u. 45.
Őzv. Erdős Gézáné, Gyöngyösi-út 40.
Farkas Imréné, Róna-u. 221.
Feith Ferencné, Hős-u. 15.
Forts Ferencné, Városszéllé-telep 151.
Földesi Alajosné, Bécsi-út 257.
György Józsefné, Róbert Károly-krt. 37.
Hajnal Imréné, Bécsi-út 6023.
Ibler Alajosné, Vágóhid-u. 37.
Jakab Józsefné, Hős-u. 15 b.
Juhász Istvánné, Hős-u. 15 b.
Juraesek Istvánné, Külső Bécsi-út 20023.
Kaloosa Jánosné, Szentendrei-út 66.
Dr. Kézdy Jánosné, Emőd-u. 26 a.
Kimmel Ferencné, Sorompói-u. 2.
Király Józsefné, Bécsi-út 136.

Kőbor Jánosné, Gyöngyösi-út 36.
Kozka Ferencné, Bécsi-út 6023.
Makadán Sándorné, Pongrácz-út 7.
Mezőhegyi Zoltánné, József-u. 13.
Őzv. Miklós Istvánné, Bihar-út 8.
Molnár Andrásné, Horthy M. Kertváros.
Mészáros Pálné, Hajógyári szigetgazd.
Őzv. Papp Jánosné, Zápor-u. 100.
Pál Istvánné, Moesaras-dűlő 22994.
Pokorny Józsefné, Pagony-u. 40.
Széles Józsefné, Jászberényi-út 49088.
Szilárdi Gézáné, Haller-u. 56.

HÉTGYERMEKES ANYÁK

Almády Ferencné, Hamzsbégyi-út, Városi
H. D. 147.
Baras Pálné, Hős-u. 15/a.
Bauer Károlyné, Sibirik Miklós-út.
Baumann Józsefné, Jászberényi-út.
Bán Károlyné, Jászberényi városszéllé-telep.
Berényi Istvánné, Bécsi-út 6023.
Beneze Ferencné, Bécsi-út 6023.
Bergendi Istvánné, Mester-u. 71.
Bergmann Istvánné, Teréz krt. 38.
Béki Jánosné, Városszéllé-telep 212.
Baros Pálné, Hős-u. 15/a.
Borosa Nándorné, Szerűskert-u. 18.
Czeglédy Ferencné, Százados-út 47.
Chován Jánosné, Városszéllé-telep 30.
Csók Kálmáné, Vágóhid-u. 37.
Davola Györgyné, Városszéllé-telep 208.
Derkovits Jánosné, Bérkoesis-u. 31.
Derer Józsefné, Péterhegyi-dűlő 22813.
Dubiszky Mártonné, Körte-u. 15.
Ellinger Györgyné, Horthy M. Kertváros.
Őzv. Endrődy Györgyné, Pongrácz-út 9.
Habara Pálné, Rózsa-u. 94.
Hausz Ferencné, Ágnes-u. 22.
Horváth Ignáéné, Gázgyár-telep.
Kahaneza Józsefné, Hős-u. 15/b.
Kikillai Ferencné, Bécsi-út 160.
Kőhalmi Lászlóné, István-út 44.
Küller Lajosné, Szél-utca 7.
Lakatos Józsefné, Városszéllé-telep 179.
Lakoslik Béláné, Hamzsbégyi-út Vh. D. 162.
Móritz Józsefné, Palotai-út 80.
Melszter Antal, Városszéllé-telep 4.
Id. Nagy Lajosné, Jászberényi-út 41007.
Őzv. Nagy Istvánné, Tárna-u. 6.
Naphegyi Mihályné, Sibirik M-úti vh. 23. ép.
Őzv. Nedeczky Józsefné, Ilatos-út 5/c.
Németh Rudolfné, Nádor-u. 7.
Nyeste Jánosné, Pongrácz-út 9.
Pál Péterné, Dankó-u. 3.
Perzsina Istvánné, Taksony-u. 14.
Pintel Jánosné, Kőltő-u. 20.
Pressmayer Istvánné, Bródy Zs.-u. 6.
Őzv. Rákosi Gyuláné, Dankó-u. 32.
Reznik Ferencné, Gyöngyösi-út 36.
Rogányi Lajosné, Olasz-fasor 34.
Riedl Sándorné, Hős-u. 15/a.
Rostás Istvánné, Hős-u. 15/a.
Sági Gyuláné, Pongrácz-út 9.

Sóvári Ferencné, Viola-u. 50
Schmiedt Gyuláné, Szél-u. 7.
Scholtz Rezsőné, Knézits-u. 6.
Starezl Lajosné, Vágóhid-u. 30—32.
Szabó Jánosné, Czeglédi-út 30.
Szabó Józsefné, Hős-u. 15.
Szankó Lajosné, Városszéllé-telep 143.
Szentfülöpj Sebestyenné, Flámei-út 21.
Szönyl Józsefné, Sibirik M-úti vh. 9. ép.
Szénavei Ferencné, Csóka-u. 3.
Szöllősi Gyuláné, József-u. 13.
Tim Istvánné, Sibirik M-úti vh. 23. ép.
Tóvári Zsigmondné, Hős-u. 15/b.
Tuza Jánosné, Örmövolgy-utca 16.
Vig Sándorné, Kondor-u. 5.
Vilk Józsefné, Madarász-telep 26/4.

HATGYERMEKES ANYÁK

Őzv. Bagyura Jánosné, Bécsi-út 162.
Csanádi Ferencné, Bécsi-út 136.
Csűcs Istvánné, Pongrácz-út 9/B. 1339.
Dulovszky Lajosné, Augusztia-telep.
Donaberger Mihályné, Vörösvári-út 69.
Dauda Lajosné, Városszéllé-telep 74.
Dezics Jánosné, Tárna-u. 9.
Dobrovics Dezsőné, Bécsi-út 257.
Durnek Istvánné, Bihar-utca 8.
Elek Károlyné, Nagy Lajos-király-út 115.
Farkas Jánosné, Városszéllé-telep 149.
Őzv. Fehérvári Mátyásné, Kárpát-utca 13—15.
Id. Fodor Andrásné, Zoltán-u. 9.
Holl Ferencné, Czeglédi-út 5—7.
Horváth Gusztávné, Bécsi-út 257.
Juhász Andrásné, Bécsi-út 6023.
Káltra Jánosné, Hős-u. 15/a.
Kántor Lászlóné, Bokréta-u. 7.
Kiss Józsefné, Haba-u. 8.
Kmett Lajosné, Jászberényi-út 40988.
Kormány Lászlóné, Pongrácz-út 7.
Őzv. Kovács Lajosné, Medve-u. 6.
Korus Jánosné, Palotai-út 25.
Kusovszky Antalné, Czeglédi-út 30.
Molnár Jánosné, Városszéllé-telep 132.
Müllet Istvánné, Palotai-út 80.
Nagy Gyuláné, Baross-u. 122.
Nemes Józsefné, Bártfa-u. 5.
Pántya Györgyné, Hős-u. 15/b.
Pöflöskel Jánosné, Hős-u. 15/b.
Rossi Ferencné, Bécsi-út 158.
Sebessi Lászlóné, Izabella-u. 48.
Őzv. Stampf Endréné, Brassói-út 60.
K. Szabó Józsefné, Örmövolgyi-út 20.
Szárász Istvánné, Telepes-u. 35.
Szörényi Jánosné, Viola-u. 37/b.
Takács Nándorné, Solymárvölgy 21676 hrsz.
Tordai Mózesné, Városszéllé-telep 18695.
Tóth Ferencné, Bécsi-út 158.
Urbán Mártonné, Városszéllé-telep 50.
Uzsak Ferencné, Kőbányai-út 42.
Ványóczki Józsefné, Csillagvölgyi-út 4.
Vagyó Józsefné, Solymár-út 7.
Wantuk Józsefné, Vajdahunyad-u. 33.
Zental Ferencné, Lavotta-u. 34.

A férjek szerelmes levelei

A férjek leveleiről vitatkoztak nemrégiben az egyik genfi lap hasábjain. A vita úgy indult meg, hogy az egyik olvasó levélben azt kérdezte: miért van az, hogy a férjek levelei annyira közönyösek és nincs bennük semmi abból a gyengédségből, ami az udvarlók, a vőlegények leveleit elárasztja. A fiatal férjek még egy ideig irnak szerelmes levelet, de néhány évi házasság után úgy eltűnnek a kedves bókokkal teleszórt, túlradó érzésekben gazdag megnyilatkozások, mintha a férjek lelkéből valami furcsa, hideg szél teljesen elfujta volna az érzelmeiket. S ez így van akkor is, ha a házasságok egyébként harmonikus, boldog megértésben élnek. Az ilyen férj figyelmes, gyengéd, előzékeny, de ha távol van feleségétől, akkor írás közben nem jut eszébe egyetlen meleg szó sem. Miről irnak általában a férjek? Hivatali dolgaikról, saját közérzésükről, hangulatukról, különböző magánügyekről, irnak az időről, mert ez iránt különösen érzékenyek, de érzelmeikről egy szót sem! Ez pedig nincsen rendjén, — panaszolja a levélíró hölgy, — mert az asszony mindenkor vágyik szeretetteljes szavakra és cseppet sem örül, ha a távollevő férj mindenről ir, csak arról nem, ami az asszony szívét átmelegítené.

Ez a levél nyilván erősen felajzotta a női kedélyeket, mert tucatszámra érkeztek rá válaszok a lap szerkesztőségébe. A levelek jórésze igazat ad a téma felvetőjének. Hangoztatják, hogy a férjek levelei általában közönyösek s a feleség szempontjából lesújtók. Azt mondják, az együtt töltött hosszú évek, a rengeteg gondoskodás után még jobban elvárhatná az asszony, hogy férje a távolból szeretettel gondoljon rá, illetve ezt ki is fejezze levelében. Ezzel szemben a szerető, hű hitves csak arról olvashat, hogy milyen az idő, kellemes volt-e az utazás, mit ebédelt férjúrám és hasonlókat. S miután nemcsak a női léleknek, hanem a férfileleknek is vannak érthetetlen, bonyolult sajátságai, azt kérdezik a levélírók: mivel lehet ezt a férji magatartást megmagyarázni, mert ők a maguk egyszerű, józan eszével, szerető szívükkel ezt a problémát megfejteni nem tudják.

A felszólításra megszólaltak a vádlottak is. Az egyik azt írta, hogy a férjek levelein nem kell ennyire csodálkozni és felháborodni az asszonyoknak. Nincs itt szó valami komplikált lelki kérdéstről, egy-

szerűen csak arról, hogy 8—10—15 évi házasság után a férj már nem tudja a trubadúr szerepét játszani akkor sem, ha otthon van és akkor sem, ha távol van a feleségétől. A közömbös levél nem jelent szeretetlenséget vagy közönyt, — hangsúlyozza a levélíró férfi, — hisz ezt beismérik az asszonyok is, amikor azt írják, hogy még az a férj sem szokott érzelmes episztolát útnak indítani, aki egyébként nagy figyelemmel és gyengédséggel veszi körül a párját. Egy másik férj túlzott női érzékenységet emleget, a harmadik azt mondja, hogy tízévi házasság után az asszonyok sem irnak szerelmes levelet a férjüknek, tehát felesleges emiatt panaszkodniok.

Mindezeknél a magyarázatoknál azonban érdekesebb és szellemesebb az a válasz, amelyben egy írónő szól a témához. Szerinte a hiba nem annyira a férjekben, mint inkább az asszonyokban van. Itt a legfőbb baj az, — mondja —, hogy az asszonyok nem tudnak a sorok között olvasni és nem érzik meg, hogy a közömbös mondatokkal tulajdonképpen mit akar kifejezni a férj. S mingyárt példával illusztrálja, miképpen kell, illetve mit kell kiolvasni a férj „közömbös“ leveléből. Felhossa a „Ruy Blas“-ban szereplő Mária királynőt, aki mélységesen elkeseredik, amikor megkapja férje levelét, amely ebből az egyetlen mondatból áll: „Asszonyom, ma nagy szél fúj, a vadászatot hat farkast lőttem.“ A királyné nem értette meg a levél rejtett értelmét, különben nem szomorodott volna el. Ez a rövid levél ugyanis — mondja az írónő — iskola-példája a szerelmes levélnek!

ANYÁM SÍRÁSA

Szeretem az udvarunkat,
Szeretem a házunk.
A hegység utcát is,
Milyen mi tanyáznunk...

Az öreg eperfát is,
az udvarunk közepén.
Kis fehér ólakat
a Kaszab szomszéd felén.

Jó az udvarunknak
Vigasztaló fája,
Szegény anyám sokszor
Sírni ment alája.

Sírni ment alája
És bánatát temetni,
Nem is tud ez a fa
Sose már nevetni...

Szerettem ezt a várost,
Szerettem itt a bánatot,
Amely engem csöndes
Költővé avatott.
TUBA TÓTH KÁROLY

Ugyan, ugyan! — hitetlenkedik a hozzá nem értő. De bizony így van, erősködik az írónő. A férfi, ha levelet ír annak, akit szeret, először is arról ír, ami a szívében van, ami őt pillanatnyilag legjobban érdekli. Feltételezi, hogy ezek a dolgok feleségét is mindennél jobban érdeklik. Adám nem tud megfélekedni arról, hogy Évát az oldalbordájából teremtette az Úr. De amikor a férfi a saját ügyeiről ír, akkor meg kell éreznie az asszonynak, mi mindent akar azzal mondani. Ezek a mondatok legtöbbször szimbolikusak. A szóbanforgó spanyol király minden látszat szerint nem szerette a kellemetlen, szeles időt és ezt mingyárt el is panaszkolta hitvesének. A panaszos szavak közül azonban kiérezni a férj gyengéd szeretetét. A kifogásolt mondat első részének helyes értelme ugyanis ez: „Asszonyom, drága szívem, szeretettel gondolok önre. Sajnos, viharos, szeles időnk van, amit én nem szeretek és tudom, hogy ön ezért mély részvétellel viseltetik irántam. Kár, hogy az annyira várt vadászatot éppen ilyen kellemetlen időben kell lebonyolítanunk. Nagyon nélkülözöm az ön társaságát, viszont annak örülök, hogy ettől a bosszúságtól megóvta önt az Ég.“

Miután a király beszámolt az időjárásról és a sorok között kiöntötte érzelmeit, rátér sikereire. A férfinép általában hű és szeret dicsekedni, ettől még a királyok sem mentesek. A spanyol király láthatólag büszke arra, hogy aznapi vadászata jól sikerült és erről rögtön értesíti a királynét. „Hat farkast lőttem“, — írja, de e három szónak a mélyebb értelme ez: „Kedvesem, nagy szél fúj, de ez nem csökkentette ügyességemet és bátorságomat a vadászatban. Minden örömet meg akarom önrel osztani, tehát azonnal megírom a jó eredményt, nem várok holnapig. Hiszem, hogy ön is örül ennek, drága Asszonyom, hogy a vadászat jól sikerült.“ Így kell értelmezni a király lakonikus levelét és akkor Mária királynénak nincs oka a keserűségre. És ugyanígy kell olvasni a többi férj „közömbös“ leveleit is, amelyek — ismétli az írónő — legtöbbször csak látszólag közömbösek, valójában gyengéd, érzelmes vallomások...

A svájci írónő válasza szellemes és szóragoztató, ezt el kell imernünk. De azt már kötve hisszük, hogy az asszonyok, akár királynék, akár polgári feleségek legyenek, keresztretjévenyt akarnak fejteni, amikor a távollevő férj levelét megkapják...

BARTOK IREN

ZSÍROS, FÉNYES BŐRÜNK
»HELACIT«-TÓL
SZÉPÜLNEK
Szaküzletekben

Bizonyos kellemetlen
napokon

NEOKRATIN

Kapható gyógyszerárakban

Zilahai diákélet

ADY ENDRE korában

1895 november 30. Ady Endre VIII. osztályos diák névnapját tartja. Tartja pedig Zilahon, a Krasznai-utcai Kenyeres-féle házában, Séra Lajos bátyja-uránál, ahol ekkor Lajos öccsével kosztos diák volt.

Több volt ez a közönséges névnapnál. Amolyan seregszemle volt. Számbavétel, erőpróba az eljövendő önképzőkori küzdelemhez és munkához. Meghívta diáktársai közül mindazokat, akiknek barátságára, támogatására számított. Egyetlen idegen volt közöttük, az éppen Zilahon játszó vándor színtársulat komikusa, Petre Ferenc, ki diákkörökben nagy népszerűségnek örvendett.

Az „Ides“ már a hét közepén megérkezett Érmindszentről tengelyen, a sok jó ennivallóval. Hízott kacsá, pulyka, liba, friss dísznoprálék — pántlikás jánk és kúrtiskalácshoz szükséges érmelléki liszt; ugyan ki tudna emmy mindennel cipekedni vonaton. Tele volt a szekérderek a drága holmikkal. Még a saroglyába is jutott. Ott zörgött egy vékonyki dió a süteményekhez. Ami megmarad, elcsemegezik a gyerekek.

Az ebédlőben serényen folyik a terítés. A diákszobában megzsong a vacsorára éhes diáksereg. Azzal mulatnak, hogy a színeszt szavaltatják. Utána meg Boross Lajos diáktársukat, aki az önképzőkör kedvenc szavalója. Bomba darabja a „Tót táncmester“ című monológ. Most is előadhatják vele, hadd lássa a színész, hogy diák is ért a szavaltához. Közbe-közbe lehajtanak egy-két pohár bort s bedugják frissen sült pogácsával.

Alig hogy elütötte az óra a hetet, kinyílik az ebédlő ajtaja s felhangzik az „Ides“ hangja: Gyerünk, urak, terítve van!

Terítve... meghiszem azt! Ami jót és finomat az érmindszenti Ady-porta elő tudott állítani, az mind itt van. És milyen mennyiségben! No, kell is, mert több, mint húsz éhes diák, meg egy színész fog itt az evéshez látni, nem számítva a családtagokat. Ady néni pedig szíves szóval, meleg szeretettel kínálja kedvenc fűnek, büszkeségének vendégeit.

A sok inyes falat, a jó lompéti bor, a szíves kínálgatás hamarosan szeretetteljes hangulatot teremtenek s már a vacsora alatt sziporkáznak az élcek, harsog a nevetés, a végefelé meg felcsendül a nóta. Persze, hogy igen, mert van zene is. Egyik diák, Ujhelyi Sándor, a „Dádé“ kitűnő cimbalmos. Ugy megcifrálja, elveregeti a hurokat, hogy gyönyörűség hallgatni. Ekkor volt új nóta: „Angyal kellett az Istennek, angyal kellett. Nem talált az én rózsámál jobbat, szebbet.“ Meghogy: „Iszogatok, dalolgotok. Azt mondják, hogy korhely vagyok. Pedig én csak csitítgatom, az én fájó szívemet.“ Frissnek meg ez a nóta járta:

Völgyet keres a kis patak,
Nem a magas dombot.
Ki a fene látott szürdőmányon
Apró ezüst gombot.
Gímbet, gombot, apró gombot,
Apró pityke gombot...

Mikor elhallgat a nótaszó, el a cimbalom mészázása, állandó beszélgetési tárgy az önképzőkori nekigyürkőzés.

— Leszavazhattak bennünket, de az urak mi vagyunk a porondon!

Igy is volt. Ady nem lett önképzőkori elnök, de azért ő és pártja vezetett és diktált. Az ellenpártnak se novellistája, se szavalója nem volt. Poétája... talán, egy VI. osztályos somlyói fiú, de lehetett volna akárhány, Adyék uralták a helyzetet. Akaratukon kívül se szavalt, sem próza, vagy vers nem sikerült. Különösen félelmetes jegyver volt Ady Endre maróan gúnyos bíráló modora. Ebből kifolyólag volt összecsapása a már említt VI. osztályos diákkal, ki azt terjesztette róla, hogy „Ady élceit avult lapok szerkesztői izeneteiből szedi“. Felelősségre vonta ezért az illetőt, az kimagyarázkodott. Annyi ellenben tény volt, abban az időben Ady ölszáma hordta haza a tanári könyvtárból a régi „Kakas Márton“, „Bolond Miska“ és a többi élc-lapokat. Feltétlenül tanult belőlük néhány élceit, egy-egy el is röppenhetett közülök, de annyira helyzetadta volt minden bírálata, hogy az illető gyanúsításában több volt a gyanu, mint a valóság.

Nézzük csak az önképzőkör munkáját egész közlőből. Hétfői nap, első órákózi szünet. Az önképzőkör főjegyzője, Teleky Bandi, félrehívja egyik osztálytársát.

— Kérlek, itt van egy vers. Te fogod bírálni. Ha ma lesz gyűlés, hát ma délután, ha nem lesz, akkor mához egy hétre.

— Ez nem lehet. Tizenkettőig óra van. Délután szintén.

Hozzá még se torna, se élnek, se vallás. Mikor készítem el a bírálót?

— Szegény, jó barátom, neked szörnyűségesen fáj a fejed. Nokedlázad van, te beteg vagy, te veszed könyveidet a hónod alá és azonnal haza mégy.

— Hohó! Cimboram, akkor nem jöhetek fel az önképzőköri gyűlésre. Mert gyanús lenne! És a szent se veszi le rólam a kormányozható betegség ódiúmat! Azzal meg kettős magaviseleti jegy jár.

— Igen, de te okos leszel és délután kettőre olyan egészségesen bizzsz fel, mint a makk. A délelőtről meg a drága Kincs néni ad bizonyítványt. A verset pedig lerántod a sárgaföldig.

— És ha jó?

— Mi az, hogy jó? Hát láttál már te olyan verset, amelyiket ne lehetne az éig magasztalni, vagy lerántani?

— Jó, de engem végeznek ki. Jöhet az ellenbírálát.

— Légy nyugodt, az ügyük felvonulnak melletted.

Tudom, csövölja Berényi igazgató úr fejét, hogy ilyesmik megtörténhetnek az ő igazgatása alatt. Pedig való, hogy a hivatalos bírálól kijelölt ifjú hazament az óráról és délire kiizzadta a megrendelt bírálót.

Ezek után elképzelhető, nem volt kellemetős tanári munka az önképzőkör vezetése. A hangulat állandóan puszkaporos volt. A gyűlések elhúzódtak hét óra utánra. A fegyelmetartás feszült figyelmet kívánt s dr. Both István bátyánknak nem kevés kellemtelenséget okoztunk.

A vacsora már úgy indult, hogy hajnalig fog tartani és Fodor bácsi cukrászdájában végződik meleg krémes-béles evés. Milyen szolid befejezés. Csakhogy Fodor bácsi itókat is árult szép, kristály pohárkákbán. Aranysárga császárkörtét, rubinvörös vaniliát, zöld csillogású abszintot... igaz, valahányszor töltött, keneteljesen hozzátette: „Ez aztán, gyerekek, utolsó pohár legyen“.

Mialatt bent vigán voltak, kint leest az első hó. Puha, fehér lepel borította be a várost. Az öreg Meszes úgy piroslott ki a hólepedő alul tölgy. és búkkfa üstökével, mintha embervérrel festették volna be. Talán ekkor látta meg Ady a képet, mely később e két sorban kristályosodott ki:

Vér hullott a Terbetére,
Régi ember régi vére.

SZUNYOGHY FARKAS

ELIDA

PUDER,

IDEAL NAPPALI CREME

ZAVARÓREPÜLÉS

Gábor és felesége, Irén, szombaton reggel utaztak ki Erdre a mamához, aki még április elején költözött ki a kis családi villába. magával vivén két gyönyörű unokáját, Csabát és Ildikót s most, vasárnap este, valamivel tíz óra előtt érkeztek vissza a fővárosba. Boldog, vidám két napot töltöttek ott a gyerekeknél, mint április óta minden hét végén, de sajnos, az ilyen szép napok hamar és mindig elmúlnak a hogy jött az este, ott kellett hagyniok a gyönyörű, napsugaras kis fészket, bármennyire is fájt az elválás mindattól, ami csak ott van, ami Pesten, onthod már régen a múlté.

— Aztán jók legyetek szombatig! — kiáltotta Gábor a már mozgó vonatból a nagymama két kezén csüngő gyerekek felé, Irén pedig mosolygott magában, hiszen tudta, hogy hiába a szigorú intelem, a „nagymama” úgyis úgy elrontja a két gyereket, mire végre lesz a háborúnak, hogy talán sose tudnak belőlük újra olyan engedelmes portékákat faragni, mint amilyenek márciusban voltak. No, de a fő, hogy jó helyen vannak a kiesinyek, egészségesek, mint a vas és barnák, mint a frissen fejtett dió.

Irén fáradtan hajtotta férje vállára fejét a villamoson, amikor a Ferenc József-hídon egyszerre kialudtak a lámpák és a kocsi is épp csak hogy lefutott a Vámházig, hogy ott... „futását bizonytalan időre megszakítsa”.

— Zavaró repülés! — mondta a kalauz és Irén meg Gábor megadással fogták súlyos csomagjaikat — gyümölcsöt hoztak haza eltenni télire — s gyalog indultak neki még hátralevő útjuknak.

— Látja, szívem, hányszor mondtam, hogy magának is ott volna a helye a mama mellett... — mondotta Gábor, mialatt szabadon maradt kezével jó erősen megfogta felesége balkarját, nehogy a koromszétében elbotolják, vagy valahogy elszakadjanak egymástól.

— Ugyan, kedves, hiszen jól tudja, hogy nem hagyom magát egyedül! — felelte Irén. — Halálra aggodnám magáért odakin, valahányszor itthon legó volna s amellet... talán nincs megelégedve a titkár-nőjével! Inkább visszavenné helyettem Ibolya kisasszonyt!

— Isten mehets! — nevetett Gábor, majd így folytatta: — Akkor inkább a...

— Jó, jó, csak ne tiltakozzék olyan hevesen! Hisz olyan titkárnőt, mint Ibolya volt, soha az életben nem fog találni.

— De szívem, ez már igazán sok! Hány-szor mondtam már, hogy mióta maga dolgozik mellettem, majdnem kétszerannyit végzünk, mint azelőtt! Es... látja, erről jut eszembe: még meg se alkudtunk! Fize-tést nem fogad el tőlem, hát akkor mondja meg már végre, mi lesz a honoráriuma! Mit kíván, királynőm, rebegeje el s én teljesítem óhaját.

Akkor már ott botorkáltak a rakparton, a hajóállomások tájékán.

Irén tréfásan nagyot sóhajtott s nem felelt.

Hiszen, ha merném mondani, — gondolta. Már hetek óta kacérokodott egy gyönyörű kérkőka-belépővel, melyet az egyik váciutcai kirakathoz pillantott meg egy júniusi délután, de olyan hajmeresztő ára volt, hogy bizony, ezideig még csak álmodni mert róla. Es... valahányszor arra vezetett az útja, mindig újra és újra megcsodálta.

Most azonban megdöbbant a szíve. Gábor gavallérosan felajánlotta, hogy kérhet, amit akar... talán most, most eljött a váravárt pillanat, amikor előállhat szíve legbensőbb vágyával.

— Anyi a pénze az ügyvéd úrnak? — tette fel az első, puhatolózó kérdést, alig tudva leplezni izalmát. — Hiszen még délután is panaszkodott a mamának, hogy milyen nehéz ma egy fillért is behajtani... — No, igen... Panaszkomod, tehát va-

gyok, ismeri a régi pesti közmondást. De azért, ha arról van szó... — itt abba-maradt a sorsdöntő beszélgetés, mert váratlanul sűrű embertömegbe keveredtek. A csomagok is nagyon húzták a karjukat s mivel már ügyse voltak messze lakásuktól, Gábor javaslatára megálltak egy percre, hadd tisztuljon el előtük a sokaság.

— Egyébként valóban kissé könnyelmű írgérgető vagyok, — folytatta aztán Gábor a beszélgetést — hiszen végeredményben még azt se tudjuk, haza tudunk-e menni és áll-e még a házunk.

— Ó... — ijedt meg Irén. — De hiszen mondták, hogy a mi környékünkre nem esett tegnap egy bomba se.

— No, persze, hiszen nem is gondoltam komolyan... Nézze csak, most jött a hajó, arra várnak itt ennyien...

Valóban, a tömeg most mozdult meg, tehát valószínűleg már a kiszállók is felértek a partra. S a tömegből itt is, ott is, nevetket kiáltottak a várakozók, hogy az érkezők megalatlják őket a sötétben.

A közelükben egy fiatal férfi különösen izgatottan szólított egy bizonyos Piroskát, tucatszór is elkialtotta a kedves nevét, míg egyszerre, a hajóhid felől egy örömtől szinte kibicsakló női hang felelt vissza:

— Kornél! Itt vagyok!

S a következő pillanatban Piroska zokogva vetette magát Kornél karjaiba — mialatt Gáborék nagyobbik bóröndjét kis hűja le nem lökték a kőgát lépcsőin — s össze-vissza szökölva a férfit, így áradozott:

— Kornél, hát élsz? Kornél, hát élsz? — Persze, hogy élek, drágám, miért ne élnekt?... — majd kis idő múltán: — Élek, ...és ez a fontos.

— Nincs semmi baj? — folytatta Piroska még mindig mámoros örömben. — Nem történt semmi bajod?... Jaj, ha tudnád, Szentendrán azt beszéltek, hogy a mi környékünkre szőnyegeket dobtak!

— No, igen... volt egy kis zenebana...

— De... Kornél, mintha az előbb azt mondtad volna, hogy élsz... és ez a fontos!

— Igen... hát nem így van?

— Kornél!... Jaj Istenem!... Mi van a lakással?... Csak nem pusztult...

— Erősnek kell lenned, drágám. Látod, hogy élek... és fiatalok vagyunk még... Ma éjszaka Déneséknél alszunk, legalább nem kell annyit gyalogolnunk, mert tudod, zavaró-repülés van és állnak a villamosok.

Piroska csak hallgatott, dermedten, szinte a szíve ijedt dobogását lehetett hallani. Sokára, nagyon sokára tudott csak megint megszólalni:

— Elpusztult a mi kis lakásunk...

— De a pincében, a kofferek, azok mind megvannak. Már át is vittem mindent Dénesékhez. Az uriszobában fogunk lakni egyelőre... nagyon szép szoba, kilátással a Várra, hiszen ismered...

— En Uram Teremtőm! — hullott Piroska a férje vállára... Gáborék pedig szép esdesen ismét kezükbe vették csomagjaikat s elindultak hazafelé.

— Isten veled, rókakepp! — suttogta magában Irén, szomorúan, de mégis megkönnyebbülten, amikor látta, hogy áll a házuk s Gábor megnyomta a csengőt a kapun.

— Mondott valamit, szegőt? — kérdezte Gábor, a felesége felé fordulva.

— Igen... — felelte az asszony. — Ha nem haragszik meg érte... a honoráriumomat, amit a hídnál felajánlott... holnap reggel befizetjük a bombakárosultaknak.

S a házmester, amikor bezárta a kaput a késői hazatérők mögött, fejcsóválva nézett az ügyvéd úr és neje után, akiket... csókolódzásra ért a sötét kapu alatt.

— Ilyen öreg házások... — mormolta, aztán visszacsomagozott meleg ágyába.

A mi hadiárvánk bemutatkozása a szerkesztőségben

Komolyarcú, alig tizennégyéves kislány, intézeti sötétkék ruháskában, édesanyja kíséretében keresi lapunk főszerkesztőjét a szerkesztőségben. Rendes, széreny külsejűk olyan feltűnő, hogy megjelenésük pillanatában tiszteletadóan halkabba csendesül még a munka zaja is.

Levelet mutatnak a „Magyar Nők Lapja” szerkesztőségétől, amelyből megtudjuk, hogy *Abelovszky Éva*, a kis hadiárva a látogató, akinek részére az Országos Hadigondozó Szövetség 1941-ben Papp Jenő főszerkesztőt bízta meg a pártfogó apai tisztséggel, amikor vállalta egy hadiárva gyermeknek nagykorúsága eléréséig való segélyezését. Azóta is 120 pengőt juttat erre a célra minden hó elején az Országos Hadigondozó Szövetséghez.

Negyedik éve szerepel már Abelovszky Éva hadiárva neve a Magyar Nők Lapja nyilvántartásában, őt magát azonban csak most mutathatjuk be, mert a hadiövezgyeket és hadiárvákat jellemző szerénység s attól való rettegés, hogy toladokónak tarthatják, tartotta vissza őket a jelentkezéstől. Sajnos, a havi 120 pengőből csak 50 pengőt kap a kis Éva — mondja édesanyja —, mert sokkal több a hadiárva, mint a pártfogó apai felajánlás s az összeget megosztják többek között, ezért nem jut egynek a teljes összeg.

Nagyon szorgalmas kőművesiparos volt szegény hősi halált halt uram — emlékezik férjére az árván maradt feleség. — Sok honvéd bajtársával elment ő is a Kárpátokon túra védeni a magyar hazát. A Visovszki-hágónál sebezte halálra 1941-ben az ellenség golyója... A hang fátyolos, könnybe lábad a szem a férjért és apáért, akinek olyan fiatalon és olyan örökre kellett elmenni.

Ezt a megrendítő fájdalmat csak a magyar sorsrész közössége enyhíti. Főszerkesztőnk megnyugtatta az özvegyet, hogy az ő pártfogói tisztsége nem merül ki az eddigi segélyezésben s közben fog járni, hogy a kisléánynak többet juttassanak az általa adományozott összegből. S ha a kis Éva befejezi iskoláit, tisztviselőni állást biztosít neki a *Magyar Nők Lapjánál*.

Anyá és leánya alig tudnak szőhöz jutni a meghatódottságtól, mert álmukban se gondolták, hogy valaki, akit személyesen nem ismertek s ő sem ismerte őket, felkarolja árván maradt sorsukat.

Bücszúsuk még elfogodottabb volt, mint érkezésük. Amint kikísértük őket, Évike az ajtóból még egyszer visszánézett a nagyteremben szorgalmasan dolgozó sok fiatal tisztviselőre s magában bizonyára azóta is találgatja, melyik íróasztal vagy írógép lesz az övé, ahol mint önálló dolgozó keresi meg majd a kenyerét.

Itt izenjük a kis hadiárva *Abelovszky Évának*, hogy mindez nem álom, hanem valóban valóság és ne féljen, nem fog felébredni belőle. Várjuk. S nemcsak íróasztalt, munkát és kenyeret ad a *Magyar Nők Lapja*, hanem magyar testvéri szeretetet is. (b. e.)

Ignác Bóza névnap virágok közt
(Boruzs Etelka felvétele)

Ünnepi hírek

léktábláját. VI. tész Kaczay Béla ny. ezredes mondott ünnepi beszédet, melyben a magyar vívtársaság és hőseinket példaképpül állította a magyar ifjúság elé.

*

DR. BURGER KÁROLYT,

a Pázmány Péter tudományegyetem nyilvános rendes tanárát, a II. számú női klinika igazgatóját a Heidelbergi Orvosi Társulat tagjainak sorába választotta, amivel az európai hírvivő nőgyógyász működéséhez legmértöbb kitüntetésben részesült.

*

DR. KUN SÁNDOR debreceni református kollégium gimnáziumi igazgatót, a debreceni tankertület királyi főigazgatójává kinevezte a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

*

HAMSUN-ALAPÍTVÁNY az „Éhség-” trójának 85. születésnapjára. Európa kitüntető nyilvánossága előtt ünnepelte Knut Hamsun 85. születésnapját. Carossa, az európai írók egyesületének elnöke bejelentette, hogy a nagy északi költő korszakos életművének méltatásául Hamsun-alapítványt létesítenek. Az alapítvány lehetővé teszi, hogy Norvégiából és a többi skandináv államról mintegy öt író egy-egy évet Németországban tölthessen.

*

KATOLIKUS MUNKASÓ NÉP-FŐISKOLÁVAL kapcsolatos üdülő létesült a Balaton egyik legszebb pontján, Jankovich-telepen. Az üdülő új épületét Mihaloovics Zsigmond protonotárius kanonok áldotta meg. Szentmise után a

ZATHURECKZY GYULÁT, a Magyarország fiatal főmunkatársát, a kiváló, közmegebecsülésben álló újságíró megrendítő sorscseppe érte. A Nagyvárád melletti Félix-fürdőn nyaraló felesége és Miklós fia a legutóbbi Nagyvárád elleni légitámadáskor életét veszítette.

*

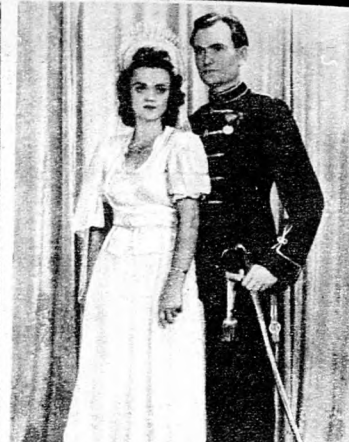
A M. KIR. VÖRÖSKERESZT HADIÁVAKOK ÜDÜLŐJÉT a Németvágyi-úton megnyitották. Tarnavári vezérőrnagy adta át a gyönyörű kerttel körülvett villát, amelyben sérült szemű hős honvédek találnak otthont és megfelelő átképzést.

*

A PÁPAI honvéd-huszárezred altisztjei megkoszorúzták a Gorodok Szatanovnál elesett bajtársak em-

Harkely Márta és Németh Lóránd dr.
(nemes Jakab felv.)

Bohátka Magdolna Mária és Szabó Czibalmos Kálmán m. kir. főhadnagy

tanfolyam hetven résztvevője háziünnepséget rendezett.

*

ÚJ KISMAGYAROK. Gáspár János m. kir. törzserővezető és neje Ocsyai Mária, Hatvan, Mária Zsuzsanna kisfiányuk született. — Ifj. Pálkás István és neje Kún-sági Margóciának, Budafok, Ervika kisfiányuk született. Kereszt-szüllők: Pálfalvi Béla és neje Bernovics Vilma szűv. tanító, Budapest.

*

HIMENHÍREK. Stuchlik Emília és Tímási Ottó m. kir. posta-számtiszt Klótdillegéten Erők hűséget esküdtek. — Fray Valéria okl. tanítónő és Horváth András m. kir. hadnagy, Vásárt, jegyesek. — Engszner Piroksa és Ifj. Marcsch József, Engszner Margit és Ifj. Csirnar István az egercséhi rom. kat. templomban tartották esküvőjüket.

Ignác Bóza Jankovich-telepi villájában nyaralt
(Boruzs Etelka felvétele)

Madárháboru

Mint minden háborúság, ez is veszekedéssel kezdődött.
A sárgaszárnyú kiáltotta a pirosfejűnek:
— Semmiházi!
A pirosfejű sem hagyta magát, visszanyelvelt:
— Haszontalan fráter!
— Hallja mit mond? — fordult a sárgaszárnyú a kékbegyűhöz.
A kékbegyű a pirosfejű felé kiáltotta:
— Hazudós!
Erre az összes pirosfejűek össze-vissza kezdtek kiáltozni:
— Szégyelje magát!
— Majd ellátjuk mi a baját!
A zöldtollúak is közbevetették magukat:
— Csend legyen!
Erre a pirosfejűek felfortyantak:
— Ki szólít magukhoz?
— Csend legyen! — ismételték a zöldék.
— Nekünk nem parancsolnak! — zúgták a pirosak.
A sárgák erre újra a pirosak felé acsarkodtak:
— Ideje volna magukat ráncba szedni!
— Sértés! — sikította egy fehér. Egyik sárgaszárnyú egy pirosfejű felé vágott a csőrével.
A pirosfejű meghökkenett.
— Micsoda dolog ez? Ité lökdössön...
— Üsd vissza, ne hagyj magad! — zúgták a kékbegyűk.
— Próbáldon meg visszaidni.

széjjel tépem... — borzolta fel a tollait a sárgaszárnyú.
A pirosfejű bizony visszaidt.
Mintha csak erre vártak volna a sárgák, egyszerre rontottak neki a pirosaknak.
Rövid tolokodása után a legnagyobb és a legerősebb belefeledt a vízbe, hátára fordult és olyan mosakodást, pancsolást rendezett, hogy menekülni kellett a nem éppen tiszta zuhany elől.
A madárház sok lakóját bajos lett volna egyenként lerajzolni, de a szabadban sétáló koronás darút igazán nem hagyhattuk ki.
Fekete báronysapkát viselt rezgő tollbóbitával, rózsaszín tollpofájából élénk szemel csillogtak elő.
Aztán megnéztük a törpepapagájokat. Élénken röpködtek s állandóan vitáztak egymással.
Talán el sem hiszitek, de az állatkerti fő valóságos madárpardicsom!
A golyák, récék, szárcsák, libák, gémeik békésen összeférnek.
Legszebbek köztük mégis a hófehér hattyúk.
Lebegve úsznak a vizen és várják, hogy a látogatók jó falatokkal kedveskedjenek nekik.
Nem tolokodnak, nem veszekednek, nem klapkodnak egymás falatja után, mindegyik a maga falatját halássza ki a vízből.
Közben azt vettük észre, hogy csak egyetlen tres lap van már a rajzoló bácsi vázlatkönyvében!
Melyik madarat rajzolja le?
Négy hatalmas bagoly ült egymás mellett az ágon. A tudós madarak szoborszerűen, mozdulatlanul ültek, várták az estét...
Mi is haza indultunk, mert lassan sötétedni kezdett, de legközelebb újra eljövünk az állatkertbe és mesélünk nektek a többi állatokról is.
A ritka és különös halakról pedig külön, képes tudósítást kaptok.
Zagyva Mária

Faragó Péterke

Faragó Péterke, kicsi magyar testvér,
Külmölt szívedből drága, pirosló vér,
Pedig még a mesék színes útján mentél,
Hófehér Nélem, kicsi mártír lettél.
Faragó Péterke: odafenn az égbe,
hogya odajárulsz az Isten elébe,
kérj meg nagyon szépen: ne engedje többé
a gaz gyilkosokat a magyar táj fölét.
Artatlan gyermekek tiszta, szép szemére,
Ne boruljon rá a halál sötétsége,
Büntesse azokat, kik ellenünk törnek,
Ne legyen nyugalma soha a lelkiüknek.
Faragó Péterke, lehet, hogy most éppen
Angyalakkal játszol a nagy égi réten,
De úgy-e máha a földre is leszálltok
s magyar gyermekreklre féltően vigyáztok?
Koppné Fabó Erzsébet

Deák Klára, Ernő és Pistuka

Zsófia és Péterke Iker testvérek

KISPAJTÁSAINK FÉNYKÉPEI

Márkus Lacika, Ibolyka és Bózsika, „Mezőrűcs”

Szatuecs Nándorné unokái: Piri és Pannik

Ifjúrban... RABKENYEREN Jrta: Kotzig Károly

(8. folytatás)

— Hja igaz... ismer valami dr. Fux-ot?
— Nem!
— A nevét se hallotta?
— Nem!
— Hát Tomy Travers nevű amerikai allampolgárt?
— Madame Favreau-Mauritzen említette a vonaton, hogy a férjének van itt egy Tomy nevű barátja, akitől majd pénzt fog kapni, de hogy ez a Travers-e az, azt nem tudom...
— Dr. Marion-t?
— Azt igen!
— Honnan?
— Innen a börtönből! Inkább csak a hangját, mert látni csak az imént láttam a sötétben...
— Rioux őrnagyot?
— Azt is innen!
— Horovitz-ot?
— Őt is és Gimpen-t is és Arras-t is és Lejeun-t is... az előbb mondták, hogy ügylátszik együgyűn ugyanazokon ügyben vagyunk.
— És maguk itt ketten, hol találkoztak először?
— Itt a börtönből! Csak nem mi is ugyanabban az ügyben vagyunk?

— De igen!
— Nahát, Janot! — és úgy néztem az arabra, az meg reám, mintha nem akar-nánk hinni a füleinknek.

Az őrnagy intézkedett, hogy az őr kísé- ren vissza és jöjjen majd a másikért.

— Miért fagyoskodják itt az udvaron — mondta — míg ezzel a másikkal is vég-zünk.

»Othone« a többiek már alig várták, hogy az őr rám zárja a cellaajtót és magunkra hagyjon, azonnal el kellett me-sélnem, hogyan folyt le a kihallgatás.

— Szóval te is a mi ügyünkben vagy?... kérdezte az őrnagy is, a doktor is, Horo-vitz is és a többi csaknem egyidejűleg.

— Ugylátszik, bár nem értem. Ki az a Fux?

— Az angolbarát szövetség feje.
— Hol van az most?

— Kint, az ötös épület 4-es számú magánzárkájában.

Néhány percnél csend után megszólal Rioux őrnagy:

— Kotzig?

— Tessék!

— Nesze, küldök egy félcsomag ciga-rettát!

— Köszönöm!

Három cella közvetítésével csak hét cigi ért hozzám a tizből.

— Adjatok a Kotzignak, — hallom Horo-vitz hangját és egy nagy karéj szilva-lekváros kenyeret nyújt át a szomszéd cella. Ezt is kissé megvámolva. Gimpen kétszersültet küldött, dr. Mariont egy szelet csokoládét, stb..., a jég egyszerre meg volt törve. Eddig szóba sem akartak velem állni, mostantól kezdve én is tagja vagyok a klikknek. Engem is beavatnak bizalmukba.

Másnap délelőtt őr jött értem.

— Itt az ügyvédje! — mondta.
Az udvarra lépve be kellett hűnynom a világságtól elszokott szememet. A napfény teljesen elvakított. Az őr — vál-lára támaszkodva — kísért valami váró-szobaszertü helyiségbe, ahol egy asztrahán-bundás szépasszony várt.

— Maitre Pietri vagyok, az ügyvédje! — mondta. (Franciaországban nők is lehet-nek ügyvédek.)

— Az ügyét már ismerem, nevetséges dolog az egész, csak hogy sajnos, időbe kerül, míg egy ügyet elintéznek. Három-száznál több fogoly és mindössze öt viz-gálóbíró. Van valakije, akinek csomagért lehet írni?

Megadtam a címet és megkértem, hogy addig is, amíg a csomag megjön, talán be tudná váltani a decemberi élelmiszer-jegyeimet. Aláírtam a meghatalmazást, hogy a jegyeimet az irodában átveheti és a következő nap nekem is hoztak csoma-got. Két kiló kenyér, két kiló kétszersült, félkiló kockacukor, félkiló kolbász és egy doboz szardínia. Az egész december órá való járandóságom... nem felejttem, amíg élek! Most már nekem is volt a többiek közt... tekintélyem!

*

Néhány nap múlva elérkezett szent karácsony estéje is. Ha valaki egy hónap-pal ezelőtt olyasmit jósolt volna, hogy karácsonykor még itt leszek, a szemébe nevettem volna. Hisz megmondták Nizzá-ban, a rendőrségen, hogy a legrosszabb esetben is legfeljebb két hétig tarthatnak itt. Hány napja is van már annak? No-venber 5-től december 5-ig pont harminc nap, meg tizenkilenc, az összesen negy-venkilenc. Karácsony napja az ötvenedik.

December 24 semmiben se különbözött a többi naptól. Börtönökben nincs szent este, csak karácsony napja az ünnep. Estefelől meglátogatott bennünket Aulny dominikánus atya, a börtön lelkésze, aki az első világháborút zászlóaljparancsnoki minőségben, őrnagy ranggal fejezte be. Mesélték, hogy az öreg kiváló katona volt és vitézül verekedett. Aki akart, meg-gyónhatott most nála. Holnap reggel majd áldozunk.

Azután csendes lett ismét minden. Ezen az estén, egy szó nem sok, de annyi se hangzott el a cellák között. Még aki tüzet akart volna kérni, az is csak szótlánul mutogatta cigarettáját a másikkal. Szent estén mindenki jó a másikkal.

Fejemre húztam a takarót és eszembe jutottak a régi szép karácsonyok. Kint a nagyvilágban decemberben este már négy után sötétedik, ilyenkor bizonyára meg-kezdette körútját a Jézuska is. Legalább százmillió jó gyermek szobájába állít be csillogó karácsonyfát és tesz alája min-denféle szebbnél-szebb ajándékot percek alatt. Mindenható, megteheti! Nekem is volt néhány szép karácsonyom. Odahaza a szülői háznál előző nap viasszal befut-tatták a parkettát és amíg az meg nem száradt, senkinek sem volt szabad belépni a szalónba.

(Folytatjuk)

fiatal marad

Ne legyen gondja

többé, ha meg olyan veszedelmesen is kez-denek mélyülni a szarkalábak szemei körül, mert megoldotta a lehetetlent egy kiváló orvos, tudományos eljárással új anyagokat juttat a bőrnek, melyek direkt az arcbőr sejt-jeire hatnak. Egyetlen kísérellet bebizonyítja Önnek, hogy valóság lett a reklámból, mert évekkel fiatalíthatja meg!

Sikere len

mert tökéletes arcbőrt varázsol ráncosodó, száraz teintje helyébe ez a csodás készí-tmény, mely állandó orvosi felügyelet mellett készül! Megszünteti azonnal arcbőre száraz-ságát, visszaadja a bőr rugalmasságát. Neve:

Vital

KAPHATÓ

s z a k ü z l e t e k b e n
Tubus ára 7.70. Tégely 12.96

ÁBRÁNDKÉP

REGÉNY • Irta: *Baróti Géza*

(13. folytatás.)

Még érezte a pereszpai nyár napsütését, amely új érzéseket keltett benne, de volt itt valami, aminek erősebb volt a hatása. Ezek a fiúk itt egy másik élményben éltek, az indulataikban több volt a tűz és a valóság. Baesányi Béla orra alatt már serkent a bajusz, a bátyja száján fanyar íz lapult, Herbert szigorúan figyelt, ahogy az apjától tanulta, Jani csupa láng volt és mérges füst. Klári még sirdogált, Pata bambán figyelt egy fészkelő hétéját, Antóni úr merengett és új gipsztörpén törte a fejét. Elment a kedve attól, hogy ezek nek valamit mondjon.

— Temetés után menjünk el a sörházba. Hlyenkor egyedül van a csapós lánya, érdemes odamenni...

A durva hang felébresztette őket.

— Nem, — intett Ádám — temetés után hazamegyek... Különböznél mindég, mehetek!

— Még nem is mondtál el semmit. Merre jártál?

Antóni úr is leült egy omladékra és alát gondosan a bambusz fogójára helyezte.

— Tartozol nekünk a vallomással!
— Lengyelországban! Egy birtokon voltam, ahol táborot állítottak fel a beteg tiszteknek. Nagy erdő közepén fekszik és körülötte kiégett mezők vannak. Az erdő közepén van egy vár...

Hirtelen elhallgatott.
Az únot csendből megérezte, hogy ezek nem is figyelnek.

— Egy napig voltam ott, aztán hamar el kellett jönni.

— Ezért kár volt elmenni!
— Nem, — mondta csendesen — nem volt kár...

A temetés elérte a sirkertet.
— Megérté, — suttogta s először érezte, hogy Hardt igazat mondott. Valamennyien útban voltak már, távolodtak az életnek attól az állapotától, amiben minden maradéktalanul szép volt, mintha egy kaland illant volna el előttük s annak a nyomát szimatolnák...

*

Másnap reggel kilenckor keserű 5sz volt Déván s minden ember szemében. Az anyja már ébren volt. Évával járták a lakást és suhogott a munka a kezük alatt. Péter kitisztálkodva állott az ágya mellett.

— Megjött az irás, ifiúr! Nem kell viszsza mennem. Jelentkeztem a városparanoksnokságnál s beosztottak a századhoz!

Azzal lerakta a reggelizőtálcát a székre és kiment.

Éva kiment s az anyja fáradtan ült le egy székre.

— Rossz hírek jönnek, fiam. Apád sem ir, itt meg minden olyan bizonytalan. Gábrisék az éjjel elutaztak. Domenik mérnök vette meg a házukat, a gyümölcsöst és a birtort. Attól tartok, hogy neunsokára mi is menni fogunk.

— Miért, hiszen nincsen semmi baj?

Semmit sem lehetett tudni. Ádám élmélyegve dőlt hátra a párnákon. Szeretett volna visszasüllyedni az álomba, ahol néhány pillanatra felvillant a kaland színe s volt egy tiszta perc ebben az álomban, amikor egyedül lépett be Helén szobájába és megállt az alvó lány fölött. A szerelem megérett benne s úgy keríngött a véreben, mint valami édes mérég. Kimászott az ágyból és az ablakból szét nézett a völgyben. Keveset látott, mert sűrű köd terjengett a tájon s fölötté narancessvörös napsütés szárnyalt.

— Délre titizszul, — mondta Ádám — még nincs itt az ősz.

Az anyja már a háloszobában dolgozott

s onnan szolt vissza.

— Sohasem tisztul ki többé, fiam!

Sokáig nézte a ködöt s valahogy, egészen mélyen olyan érzése támadt, hogy az anyjának igaza van. Talán sohasem tisztul ki többé, ez a kód rajta marad a tájon és az életben. Hardt jutott az eszébe, ahogy később is, ködben és víz mellett, akaratlanul is Hardtra gondolt mindig s most újra látta vállas, fekete alakját. Kedvetlenül öltözött s lement a kórház kertjébe, mint akinek semmi dolga nincsen. A főorvos áthaladt az udvaron és kedvesen intett.

— Szervusz, Ádám!

— Jó reggelt kívánok.

— Nem jössz a bolondokhoz?

Máskor szívesen ment a furesza házba, ahol vaskos fölgyajtók mögött éltek az örültek, vihogva vagy elmélyülve egy tiszta pillanat szörnyű látomásai között. Most semmi kedve sem volt hozzá. Iparkodott udvarián elhárítani a meghívást, de a főorvos már nem figyelt rá.

Megfordult és elhagyta a kórházat. A városban ideges és ingerült mozgalmasság volt, az asszonyok haugosan vitatkozva mentek haza a boltokból, ahol jegyre sem lehetett kapni semmit. A piac felől katonai őrjárat haladt, a második sorban Péter lépkedett feszesen és vidáman hunyorított a sisak alól. A városháza előtt csoportosulás támadt s az emberek némán figyeltek egy katonára, aki két lovat tartott kötőféken.

— Petrosényban — magyarázta a katoná — veszettül mennek a dolgok. A bá-

nyászokat már a csendörök se tudják lekergetni a föld alá, mert attól tartanak, hogy rájuk robbantják a tárnát. Az este is verekedés volt, két bányásznak beverték a fejét. Az egyik meg is halt.

Akkor kijött egy fiatal tisz, lóra ült és elvágatott a kasszárnya felé.

— Majdnem olyan jól lovagol, mint Wlasza, — gondolta Ádám.

Benézett a nyomdába. Mensch Herbert éppen egy kiáltványt szedett. A fiának nyomát sem látta. Az öreg éppen csak felnézett és a szöveget mormogva szedette tovább. A Maros felől a sós-hajók kongatása hallatszott. A megyeház kapuja alatt megállította a sujtásos hajdú.

— Ne tessék bemenni az ifiurakhoz, szobafogságra ítélte őket az alispán úr. Reggel jöttek haza és olyan pálinkaszaguk volt, hogy alig lehetett kiszélezni.

Pálinka? A Rasányi-fiúk ezek szerint elmentek valamelyik ivóba a hajósok közé. Visszafordult és céltalanul esavargott a város-

ban. A Fehér Kereszt előtt Pata loholt a nyomában. Moeskos volt és büzlött a pálinkától.

— Együtt voltál a fiúkkal? — kérdezte Ádám.

Pata bólintott.

— Pálinkát ittunk és megvertünk egy hajóst. Antóni úr is ott volt és eltörött a bambusza. Most becsukták az alispán-úrifiakat. Az apjuk hajdúkkal kerestette őket hajnalban, de nem találtak meg bennünket. Lonkánál elbújtunk, aztán kiszöktek a vándorló szigetre. Megint mozog.

Es vihogott hozzá teliszájjal. Adámnak nem tetszett a dolog. A vándorló sziget mások nem mozdult meg tavasz előtt. Oly vadaskor duzzadt meg annyira a Maros vize, hogy elmosta helyéről a szigetet és lerakta másutt. Semmi sem volt rendben. Bücsüt intett Patának, elkanyarodott az iskola felé. A főreál épülete körül csend volt. Pedig mások ilyenkor már sűrölték az altisztek s az udvar gesztenyéi alatt pihent tanárok sétáltak. Az ajtó most zárva volt, az ablakokon redőny. Eppen megfordult, amikor a kisajtó ki nyílt és kinyomult rajta Ferdinánd páter, a ferencesek házfőnöke és az iskola hittanára. A páter megállt az ajtóban és az eget kémlelte, aztán elindult sarkatlan bőrpapucsában. Rövidlító szemével felfedezte Adámot.

— Hohó, — kiáltott kedélyesen — megjöttél, esavargó?

Ádám kényszeredetten szegődött a páter mellé. Ferdinánd atya olvasott az arc vonásai között, azzal a tapasztalt biztonsággal, amit harminévi iskolai szolgálat alatti szerzett.

— A fiatalúr szerelmes. — mondta és kacagott mellé — azonfelül ittunk is, mi? Az alispán úrifiakkal? Érzem, hogy csak a sörig mentél, az a két perna hajder pálinkát is ivott és megvert egy hajóst. Szép, mondhatom. És ráadásul szerelmesek vagyunk?

Ádám megállt és összeharapta a száját.

(Folytatjuk.)

HÁZTARTÁS

PARADICSOMLEVES.

Friss, vagy eltett paradicsomból készítjük (nagyon ajánljuk a dobozos, süritett paradicsomot, amelyhez egyáltalán nem kell cukor, annyira édes). Celler vagy petrezelemveléllé és egy negyed hagymával ízesítjük. A rizet külön vízben megfőzzük és tálalásukor tesszük a levesbe. Rizs helyett pirított zsemlet vagy kenyérszemek is adhatunk hozzá.

SÁRGARÉPAFŐZELÉK.

Megfőzött mennyiségű sárgarépát gondosan megisz-títunk, apró kockákra vágjuk. Lábosban kevés zsírt olvasztunk, beletesszük a sárgarépát és fedő alatt kevés vízzel puhára pároljuk. Ha eléggé megpuhult, finomra vágott petrezelem-zöldjével meghintjük, kevés liszttel megszórujuk és pár percig főzzük. Aki szereti, víz helyett tejet önthet rá.

PARADICSOMOS BURGONYA.

Egy személyre három burgonyát számítunk az egyenlő nagyságú burgonyából, meghámozzuk, megmossuk, felvágjuk vékony karikákra és sós vízben félig megfőzzük. Zsemlyeszínű rántást készítünk és az áttört paradicsommal feleeresztjük, ráöntjük a burgonyára, kevés cukorral ízesítve, a burgonyát addig főzzük benne, amíg teljesen megpuhul.

BURGONYA TÖLTVE.

Lehetőleg egyforma nagyságú burgonyákat meghámozzunk, kiskanállal a belsejét kikaparjuk, de óvatosan, hogy a burgonya falát ne vessük át. A kivált burgonyát megfőzzük, leöntjük róla a vizet, majd finomra törjük. A töltéket készítjük főtt marhahúsból vagy bármiféle füstölt húsból, esetleg maradék paprikásból, stb. A húst finomra daráljuk, hozzáadjuk a főtt burgonyát, kevés tejjel, borssal, zöldpetrezelemmel ízesítjük. Tűzálló edényrál kikentük a fenti masszát megtöltött burgonyákat egymás mellé, a nyílásukat felfelé behelyezzük, kevés olvasztott zsírral, vajjal, vagy margarinnal megöntözzük és sütőben pirosra sütjük. Adhatunk hozzá sóska-, gomba- vagy paradicsommártást.

SÓSRUDACSKÁK.

20 deka vaj, 30 deka liszt, 2 deka élesztő, 2 tojás sárgája, 2 evőkanál tejfel. Jól kidolgozzuk, azonnal kinyújtjuk és rudacsákat formálunk belőle, tetejét sóval és kőmennyaggal meghintjük és megsütjük.

CSÖRÖGE. 28 deka liszt, 14 deka vaj, kevés só, cu-

kor, 2 tojás sárgája, annyi vajból, amennyit megbir. Jól eldolgozzuk, kinyújtjuk és hajtogatásig egymásra háromszor. Ugy készítjük, mint a csörögét szokás.

KARLSBADI KÉTSZER-SÜLT.

10 deka vaját, 10 deka porcukorral, 2 egész tojással és 1 tojás sárgával tálaltan habosra kavarnak. Adunk hozzá egy jó kávéskanál sőt, 3 deka élesztőt kis tejben feloldva és egy kiló finom liszthez annyi tejjel összekeverjük, hogy olyan legyen, mint a jó kalácsészta. Nagyron jól kidolgozzuk, kanállal vagy kézzel dagasztjuk és kelni hagyjuk. Ha megkelt, formába tesszük és újra kelni hagyjuk és rendszeresen tűznel jól átsütjük. Ha kihűlt, ujnyai szeletekre vágjuk, tepsibe rakjuk és szép halványpirosra megszáritjuk. Ha betegnek kenyér helyett akarjuk adni, akkor cukrot nem teszünk bele.

ALMAHAB. 1/2 kg almát megsütünk és áttörünk, mély tálba tesszük, 3 tojás fehérjét, 3 kanál cukorral 2 óráig habosra kavarnak. Nagyron kiadós. Adhatunk piszkótát vagy lekszet mellé.

BURGONYASZELET. 1/2 kg burgonyát héjában megsütünk, megtisztítjuk és finomra áttörjük, 3 tojás sárgájával elkavarnak 8 deka cukorral jó habosra, a kihűlt burgonyát hozzáadjuk és tovább keverjük. Előbb lágy lesz, aztán a kavarás által megkeményedik az anyag. Majd hozzáadjuk a 8 tojás kemény habját. Zsírral kikent és lisztezett formába öntjük, szép sárgára sütjük. Kemény szeletekre vágjuk, ha kihűlt és izzel bekenve, keletét összeragasztunk.

POGÁCSA. 1 kg liszt, 20 deka margarint, 4 tojás sárgája, kevés só, 10 deka cukor, késhegynyi törött szegfűszeg és 1 deka élesztő. Egy csésze tejből készült kovász s annyi tej, hogy kemény masszát kapjunk. Fentieket deszkán jól összedolgozzuk és addig verjük, míg a deszkához és a kézhez nem ragad a tészta. Ujnyai vastagra kinyújtjuk, pogácsának kiszaggatjuk, szírozott tepsibe rakjuk és megkelesztjük meleg helyen. Ha megkelt, tojással megkenjük és szép pirosra sütjük.

ZSEMLYEPUDDING.

3 személyre tejben áztatunk, míg jó puha lesz. Ezalatt 2 tojás sárgáját 10 deka porcukorral, 10 deka margarinnal habosra keverünk. Tésztingbe bele 5 deka mazsolát, keveset keverjük, aztán a megáztatott zsemlyéket jól kinyomjuk, beletesszük és végül a 2 tojás kemény habját. Egy szalvétát zsírral megkenünk, a keveréket lazán belekötjük és forró tejes vízben egy óráig lassan főzzük (ha nincs tej, úgy vízben főzzük), tálra borítjuk, olvasztott vajjal leöntjük. De lehet borsadóval is leönteni.

ÉTREND

Október 1-től 10-ig

1. VASÁRNAP. Ebéd: paradicsomleves, sárgarépa főzelék, bundáskenyér. Vacsora: krumpintűdi juhtúróval vagy prészével, gyümölcs.

2. HÉTFŐ. Ebéd: zöldbableves csipetkével, szilvagombóc. Vacsora: paprikás burgonya ugorakassalával, gyümölcs.

3. KEDD. Ebéd: sóskaleves pirított zsemlyekockával, rakott burgonya. Vacsora: lecsó, karikára vágott kolbásszal, burgonyapürével, gyümölcs.

4. SZERDA. Ebéd: vegyes zöldlegleves, tökfőzelék túrkortojással. Vacsora: délről maradt főzelék, tehenőtúrós galuska, gyümölcs.

5. CSÜTTÖRKÖK. Ebéd: karfiolleves tejfölösen, töltöttpaprika, rakott palacsinta. Vacsora: délről töltöttpaprika, gyümölcs.

6. PÉNTEK. Ebéd: burgonyaleves, spenót, pergett grízrel. Vacsora: vajkenyér zöldpaprikával, gyümölcs.

7. SZOMBAT. Ebéd: gulyásleves marhahússal, káposztás kocka. Vacsora: kelkáposzta, zsirsa prészével leöntve, gyümölcs.

8. VASÁRNAP. Ebéd: húsvéves főtt hús tarhonyakörítéssel és paradicsommártással, almás és káposztaszárítás. Vacsora: májzongoré pástétom burgonyasalátával, délről tészta és gyümölcs.

9. HÉTFŐ. Ebéd: almaleves, burgonyás tészta zsírral ki-sütve. Vacsora: főtt burgonya vajjal gyümölcs.

10. KEDD. Ebéd: konzerv pórkótt galuskával, uborkával, almákkal. Vacsora: kelvirág, petrezelem mártással, gyümölcs.

SZERKESZTI: SZILÁGYI JÓZSEF BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KERTÉSZETI ISZAGTATÓJA

KERTÉSZETI ÜZENETEK

„Diófa”. A dió meleg éghajlat alatt honos. Perzsiából származik. Telepítésnél számolni kell azzal, hogy 15–20 méter koronát fejleszt, ezért igen kicsiny házikertbe nem való. Egymagában álló diófa nem elég termékeny, azért, ha hely van, több fát ültesszünk. A leg-szebb fát úgy lehet nevelni, ha a diót szedés után nyirkos homokba vermeljük — ha kiszárad, elveszti csiraképességét — majd márciusban a kijelölt helyre elültetjük, oly módon, hogy egymástól 20–25 cm távolságra és 8–10 cm mélyre helyezzük a rétegzett magvakat a földbe, a kikelt fáskákat közül a legzebben fejlődött példányt meghagyjuk, a többit eltávolítjuk. Az átültetett, iskolázott fa hamarabb terem ugyan, de rövidebb ideig él. Fajtáját jól válasszuk meg, mert ha értéktelen vetettünk, idősebb korban, mikor már terem, átültéssel itt nem lehet a bajon segíteni. Szokták a diót oltással is szaporítani, ebben az esetben alányul a kődiót használnak. Ott, ahol a késői fagyok gyakoribbak, diótermésre nem lehet számítani.

SZÉPSÉGÁPOLÁS

A bőrhibák külső és belső okai
Orvosi tanács

A zsíros és száraz arcból ellentéteimék tárgyalásakor említettük már, hogy ezek az állapotok belső bajok és rendellenes-ségek következményei és ezért tisztán kozmetikai uton nem gyógyíthatók, csupán javíthatók. Aki szépségápolással és a bőr hibáinak tanulmányozásával foglalkozik, annak tehát mindenkor tisztában kell lennie azzal, hogy a bőr élete, szépsége és csunyasága mindig bizonyos mértékig összefügg a szervezet belső állapotával. Bizonyos lázas betegségek pl. jellemző kiütéseket okoznak a bőrön: tüdőgyulladás kíséretében gyakori az ajaksömör, a kanyarót, vörhenyt, himlőt, bárányhimlőt főleg a bőrkütségekről ismerjük fel, gyomorrontások is kiütések keletkezhetnek és áldott állapotban májfoltok rajzolódhatnak a legszebb arcra is.

Ez ismeret mellett azonban éppoly gyak-ran kell gondolnunk arra is, hogy a bőr hibája vagy betegsége külső behatás eredménye. Tanulságos ebből a szempontból a rühesség története. A középkorban sok orvos a hippokratési nedután túlzott tisztelte alapján azt hitte, hogy a rühesség valami belső betegségnek a kiütése a bőr-ön. Csak 1834-ben szünt meg ez a téves hiedelem, amikor egy Renucci nevű kor-zikai diák a párizsi Alibert-klinikán bebizonyította, hogy a rühességet a ruhátka nevű állatka okozza. Érdekes megemlíteni, hogy ő ezt otthon tanulta Korzika szigetén, öreg, tapasztalt asszonyoktól!

Vannak tehát bőrhibák, amelyek való-ban a bőr betegségei, rendellenes működése vagy fertőzése nyomán keletkeznek. Természetes, hogy ezeknek a kezelése nem kozmetikai feladat, hanem az orvos kezébe való, mert már maga a helyes kórismezés is nagy nehézséget okozhat, nem is szólva a kezelésről.

A belső okokból származó bőrhibák nagyrésznél gyakran nem ismerjük a végső okot, tehát meg kell elégednünk a kozmetikai kezeléssel, a bőrhiba célszerű eltüntetésével. Ilyen gyakori hiba a zsíros arcból nyomán kifejlődő mitesszer és pattanás. A pattanás rendszeren mitesszerből fejlődik, ha az eltömésztelt faggyújárat fertőződik és gyulladása jut. Különösen serdülő lányoknál és fiataloknál gyakori. Kezelése csaknem teljesen azonos a zsíros arcból kezelésével. Néha, amikor nincs túlsok gennyes csomó, igen alkalmas lehet a márvány- vagy homokszappannal való mosás. Háziismernek számít a ki-préselt babnak vagy zöldbabnak a leve. A már gennyes pattanást csak akkor szabad kinyomni, ha az erőszak nélkül sikerül. Az ilyenkor keletkező kis sebet szeszess vattával érintjük.

A pengő vásárlóerejéről legjobban meggyőződhetik a

Filléres Divatházban

Baross-tér 23.

Szenzációs női bundák

JAKAB MARGIT
kozmetikája
BUDAPEST, VII.,
JÓZSEFKÖRÜT 52
I. emelet 18. z.

Tovább működik
fentli címen

Telefon: 149-628

Arcközpás, szemölcsa-, szőrszállítás és szeplő végleges eltávolítása kitűnő hátsó szépe-gépoztószerek

Fogad: d. é. 10-től d. u. 6-ig

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Tanástanlan leány. Nagyon köszönjük, hogy bizalmával megtisztelt bennünket és olyan ösztönző, feltárató előttünk fiatal elcetek kis tragédiáját. Azért írjuk, hogy "kisa", mert — higgye el — valójában nem is olyan nagy az a tragédia, mint ahogy ön látja. Miről is van szó tulajdonképpen? Ön nagyon fiatalon és tapasztalatlanul egy lelkiismeretlen férfi halójába került és abban vergődik ma is. Önnek első szerelme volt ez a férfi, akit tisztá szívének egész idealizmusával meg nem érdemelt magaslatra helyezett. A férfi a legkívánabb módon visszafelé tisztá érzelmeivel és fiatalágának tapasztalatlanságával. Ön azonban igen nagy hibát követett el — elsősorban önmagával szemben — mert ilyen esetben a nő számára egyedül az biztosít lelki felemelkedést és megtisztulást, ha elkövetett botlásáért vállalja a büntetést is. Igaz, hogy csak kivételesen erős női jellemek képesek szembezállni azzal a hamis, de megrozított társadalmi előítéletünkkel, amely a legnagyobb bűn előtt szemérményű, de ugyanakkor elítélt és kiközösítőt azt, aki a szívére hallgatva, elesett. Ez a felfogás mindennek, csak éppen keresztényinek nem nevezhető, mert hiszen egyenes megoszfólása és letagadása a Krisztus által hirdertett tanoknak, mely szerint minden bűn megbocsátott, ha a bűnös vállalja a megérdemelt büntetést és ezzel kiengeszteli az Uristent. Nagyon sok szerencsétlen nő nyerné vissza a lelki egyensúlyát és nem lenne éveket át kiszolgáltatott játékszere egy-egy gyengejelmű férfinak, ha nem a társadalmi előítéletre, hanem egyedül lelkiismeretének szavára hallgatna. Önnek az a legnagyobb szerencsétlensége, hogy az illető férfi első szerelme volt és — amint írja — más férfit még nem is ismert közélebről. Ezért hiszi azt, hogy nem képes elszakadni ettől az embertől, aki eddig csak bajt zúdított az életére. Nem is hiszi, milyen ószinte rokonszenvet érzünk ön iránt a hozzánk intézett sorai révén, amelyekből egy teljesen romlatlan lelkű és jellemű fiatal nő végső kétségbeesésének hangjait vettük ki. Megnyugtattuk, hogy erre a nagy kétségbeesésre semmi oka nincsen. Jóakarattal tanácsoljuk azonban, hogy azzal a férfival haladéktalanul és végérvényesen szakítson, mert ha ezt nem tudja megtenni, akkor valóban csak a végső kétségbeesés felé sodródhatik élete. Jól tudjuk, hogy ez a szakítás igen nehéz és fájdalmas lesz az ön számára, de gondoljon arra, hogy vannak betegségek (lelki betegségek is), ahol csak az operálás képes segíteni, mégpedig a haladéktalan beavatkozással. Ez az operáció legtöbbször egészségét és új életet eredményez. Legyen hát bátorsága hozzá és Isten segítségével bízza merjen! Meglátja, hogy milyen gyorsan túl lesz a dolgon és néhány hónap múlva már csak mosolyogva fog a saját gyengeségén. Mint dolgozó nő, nagyon köny-

nyen találkozhatik olyan férfival, — természetesen csak akkor, ha nem temetik bele a múlt fájdalmaiba — aki valóban méltó lesz az ön tisztá és becsületes érzelmeire. Ne féljen attól, hogy fiatalágának és tapasztalatlanságának egyetlen botlása visszariasztja öntől azt a férfit, aki őszintén megszereti. Az igazi férfiban ez legfeljebb részvétet kelt, het és annál jobban fogja szeretni önt, hogy fiatal önrőlnek, ha tanácsainkkal hozzájárulhatunk ahhoz, hogy fiatal élete újra arra a vágányra állítódjék, amelyen az egészségeslelkű emberek haladnak.

Reggel, este csak Vitált! használn!

Egyedül. Levelét és a mellékelt verseket megkaptuk. Örülünk, hogy a multiori verseink leköz. lévelé kellemes meglepetést ezerezünk. Sajnos, a mostani négy verse közül egyet sem használhatunk, mert azok jóval gyengébbek. Azért ne veszítse el a kedvét, írjon továbbra is, de szigorúbb önkritikával. Sok finom érzés és melegség van a szívében, azonban kissé érzélgős és világfájdalmas hangot üt meg ezekben az újabb versekben. Ami a nagy magánosságot illeti, hiszszük, nem fog sokáig tartani ez a magánosság annál, aki huzsonkétéstendős és testlelg, lel. kileg egészséges ember. Hogy az élet talán túleokot rakott gyenge vállaira a munkából és gondokból, azért nem kell elcsüggednie. Bátoran és vidám szívvel vállalja a terheket és nehézségeket. Gondoljon arra, hogy a mai szörnyű háborúban milyen elképzelhetetlen szenvedéseken mennek keresztül magyar testvéreink. Amíg megvan az otthonunk és minden napi kenyerünk, addig adjunk hátat az Istennek és mosolyogva vállaljuk a legnagyobb gondokat és nehézségeket, amelyeket az élet hoz magával. Annnyira fiatal, hogy nyugodtan várhat még néhány estendőt a férjhezmenéssel. Megértjük, hogy melegen érző szíve vágyik a családi élet, a gyermek után, de gondolja meg, hogy a jelenlegi helyzetben mégis csak okosabb, ha türelmmel kivárja a nyugodtabb időket. Azt a sok ezetettet, ami lelkében él, árasza azokra, akikre az élet fájdalmas megpróbáltatásokat és szenvedéseket zúdított. Ha együtt érez a sok szenvedővel, hamar elfelejti a maga apró-cseprő problémáit. Fel a fejét. A mai időkben nagy és őnzetlen lelki honleányokra van szüksége hazánkunk.

Frontpajtas. Először is sietünk eloszlítani azt a tévhitet, hogy az Ön korában már mindenki asszony, vagy menyasszony. Ha egy évtizeddel idősebb lenne, akkor is csak megközelítően állítása az igazságot, mert még a huszonkilenc estendős nők sem mind menyasszonyok, vagy asszonyok. Nézzon csak szjjéll Budapestben, hány ezer huszonkilenc estendős hajadon van, nem is szólva arról, hogy a tizenkilenc évesek túlnyo-

Soha ily olcsón!

Még ma sieszen

mó része bizony nem asszony és menyasszony, hanem leány. Rég kimert már a divatból a korai férjhezmenés. Megnyugtattuk, nagyon ráér még férjhezmenni. Részvételt olvastuk, hogy völégénylőlte hős halált halt. Hogy ez a hír mélyen megsomorította a szívet, az azilyen tisztá, mely érzéssel jár, de ez még nem ok arra, hogy valaki tizenkilenc estendős korában "teljesen elfásuljon" és elveszítse életkedvét. Az őszinte bánatott befelé hordozza az ember, kifelé azonban derűs marad az erőlelkű magyar nő és büszkén őzri lelkében annak emléktét, aki életét áldozta a hazáért. Hogy a hosszú bándóds után mégis rászánta magát a levelezésre egy másik férfival, azt is természetesen tartjuk. Hős halált halt udvarlója — mint levelebről látjuk — még nem volt jeggyűrűs völégénye, de ha az lett volna, akkor sem kellene ragaszkodnia a "gyászév" leteltéhez. Tizenkilenc estendős korában nem temetkezhetik egy leány hozzaszánatába. Az élet megy tovább a maga útján és ahhoz kell alkalmazkodni. Legyen csak jövedvő s írjon annak a másik ifjúnak. Ha Isten is úgy akarja, legyen hamarosan a feleség, hogy minél több gyermeket nevelhessen a maguk örömére, a magyar jövő felépítésére.

Abaujtornamegyei előfizető. Olvasóinkhoz intézett kérésére, Nagy Anna nagypakai előfizetőnk szíves volt beküldeni a házilag készíthető sör receptjét, amelyet az alábbiakban juttatunk el önöz: 10 liter vízben 20 dkg malátakávét és 2 dkg komlót két óra hosszat forralunk, ha kibűlt és leülepedett, leszűrjük, majd 20 dkg cukrot, 2 és fél dkg élesztőt adunk hozzá, jól elkeverjük, üvegekben légmentesen szűrjük. Az üvegekben nem töltjük egészen tele, mert forrás közben könnyen szétvehetné. Az ily módon készített sör igen ízletes.

Fehér gyöngyvirág. A költemények hangulatos apróságok, mondanivalójuk igénytelen. Formakészsége elég jó, de csak kitapaszt utakon jár, nincs saját hangja.

C. K. A vers gondolata szép és komoly, kifejezőmódja azonban csak kezdőre vall.

Felolós szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.

Kéziratokat, kiséket, fényképeket nem adunk vissza és nem ör. zünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és közlése tilos. Hirdetési díj mm soronként 1.50 pengő. A hirdetések elhelyezésénél semmiféle külön kikötést nem fogadunk el.

A Magyar Nők Lapja, az Athenaeum Rt. mélynyomása
Felolós: Kárpátú Antal igazgató.

Németországban, Svájcban és Olaszországban egész évre 60 pengő, fél évre 30 pengő, negyed évre 15 pengő. A lap egy negyed évnél rövidebb időtartamra nem rendethető meg.

APRÓHIRDETÉSEK

VARGANYAGOMBA légen szárított, kilónként 50 pengőért, utánvétellel. Gyümölcsletelep Hangony, Borsod m.

GYERMEKHÖCIPTÖT vennék, 24-es számban, fehérlet. Csizma is lehet. Telefon: 458-742.

MIMÓZA, világhírű grafológusnő analízál, írásból és fényképről. Allandó címe: Pécs, Szent Vince-utca 50. Válaszbélyeg küldendő.

NYUGODT OTTHONT biztosítunk egyedülálló, jobb nőnek, aki ketőnk háztartását becsületesen elvezetné. Családtag lesz. Némi nyugdíjal rendelkező előnyben. Külön szoba. Egészséges, jóllelkű logyen. Félévi tartózkodás után utiköltéséget megteríten. Igény megjelölésével ajánlatokat Gyuranna Béla igazgató, Balassagyarmat, Vezér-út 17. címre kérek.

IDŐSEBB URASSZONY! okleveles tanítónő, aki egyetlen fiát elvesztette a háborúban és teljesen támasz nélküli áll, szeretne vidéken lakó úri családnál, mint házvezetőnő, vagy anyahelyettes, állást vállalni. Németül is beszélő és tanít, jól főz, ért a varráshoz, kézimunkákhoz, gyermekszerező, jóllelkű szorgalmas. Igényei szerények, csupán nyugodt otthonra és megbecsülésre vágyik. Cím: özv. Záborszky Géziné, Rákoshegy, Kaszinköz 1.

ERDELYI MENEKÜLT CSALAD, két nő és egy kisgyermek, néhány hónapra Dunántúlra menne fizetős vendégként. Ajánlatokat dr. Vítályos Géziné, Gyón, Pest vm. címre kérek.

HAZASSÁG CELJABÓL leveleznék csinos kislánnyal huszonöté. Fényképes választ. "Jogszigorú" jellegű kiadóhivatata.

JO PAJTAS keresek levelezőtársul, Péteri Sándor hdp. örm. Tábori posta száma: B/181

MESSZE IDEGENBŐL várjuk azoknak a kislányoknak levelet, akik szívesen szereznének nekünk örömet soraikkal. Borsos Kálmán örv., Bíró Dénes honv., Pusztai József honv. Tábori száma: Z. 557.

GYIMESI EDE SZKV, V-205 tábori postaszámról üzenni feleségemnek és apósnak Kiskundorozsmára, szüleinek és rokoinak Lillaúredre, ne aggódjanak mintha, jól van és egészséges, sok szeretettel gondol az otthoniakra, főként kicsi feleségére, sok leveltel vár friss hazai hírekkel, számtalan forró szeretetteljes csókot küld a messze idegenből mindenkinek.

MAGYAR LEÁNYOK nagy örömet szereznének, ha a köztünk lévő nagy távolságot kedves soraikkal kötik össze. Szász Sándor tiz., Laczikó Mihály tiz., Jóó Károly honv., Haffner Géza honv., Tutor Károly honv., Szediák Pál örv., Menyhart Béla törzserm., Juhász Mihály honv. Tábori posta szám: V/128.

LILLA ASSZONYNAK PESTRE! Címem változatlan, levelet a pontos címmel várom! T.

BUNDÁK legolcsóbban, alakítások jutányosan Hansa szücsmesternél, Damjanich-u. 2.

SOHA ILY OLCSON! Még ma sieszen. Lyra Rt., Erzsébet-körüt 19. Barcsay-u. sarok. Bérszongorák.

INGYEN nem, de igen olcsón most vehet gyönyörű **ANGORA FONALAT.** Ajánlatokat küld Hungária angóratenyészett, Pécel, Jókai-u. 30.

BUNDÁK legolcsóbban, alakítások jutányosan **KÓKAY ENDRE** szücsmesternél, Vilmos császár-út 10.

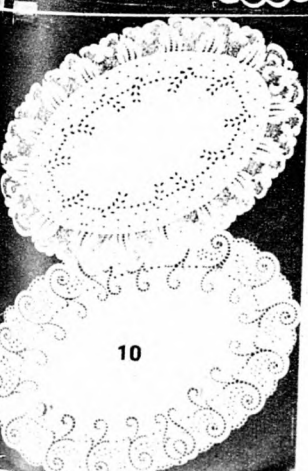
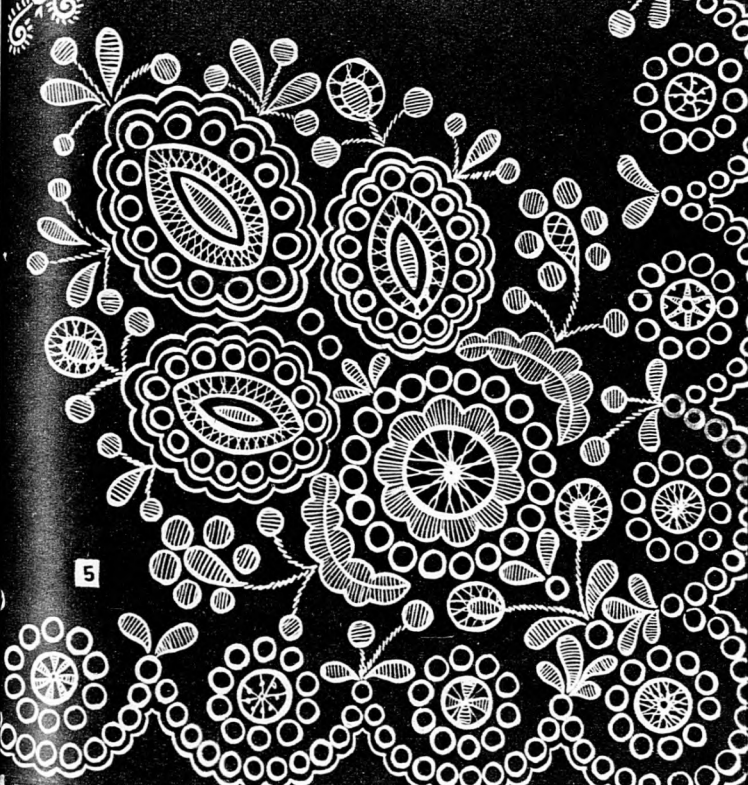
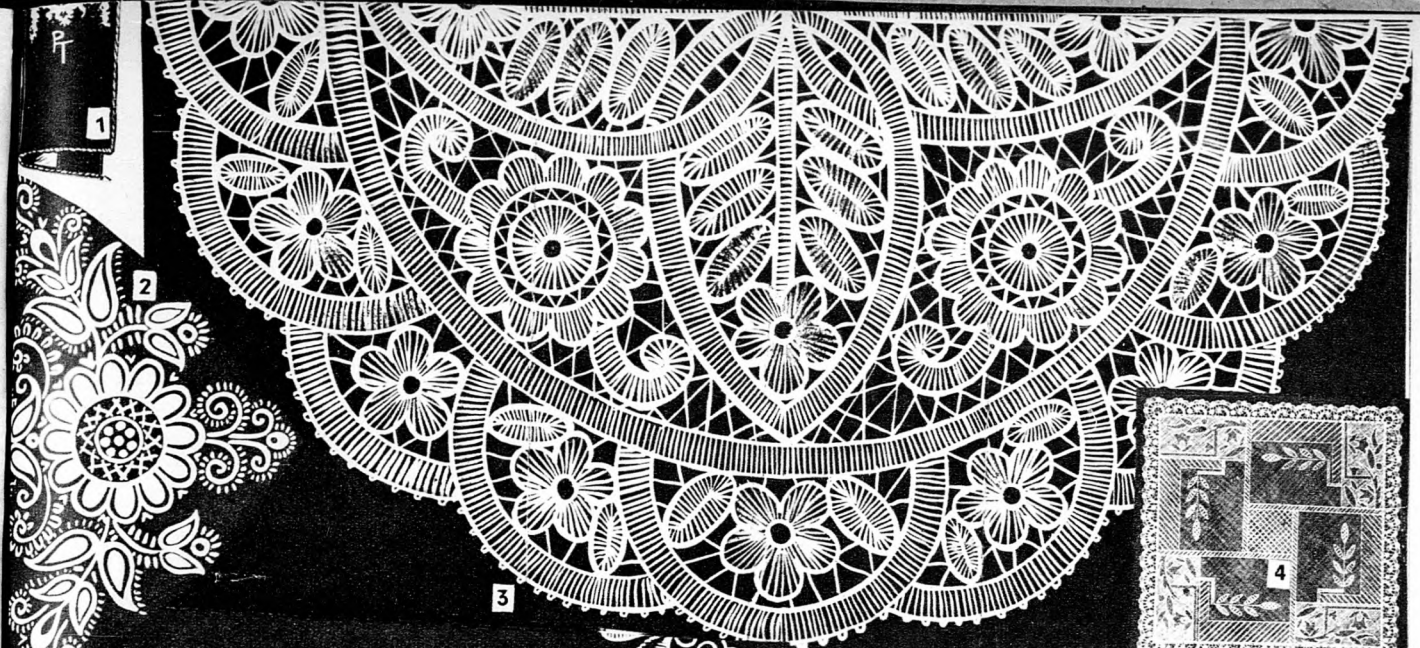
PÁRISI szabász jutányosan készít női kabátokat, kosztümöket. Höflinger, Kecskeméti-u. 4.

TULIPANHAGYMAK szép színekben és fajtákban kaphatók Réman Bélánál, Beled, Sopron megye Ára 20—40 fillér darabonként.

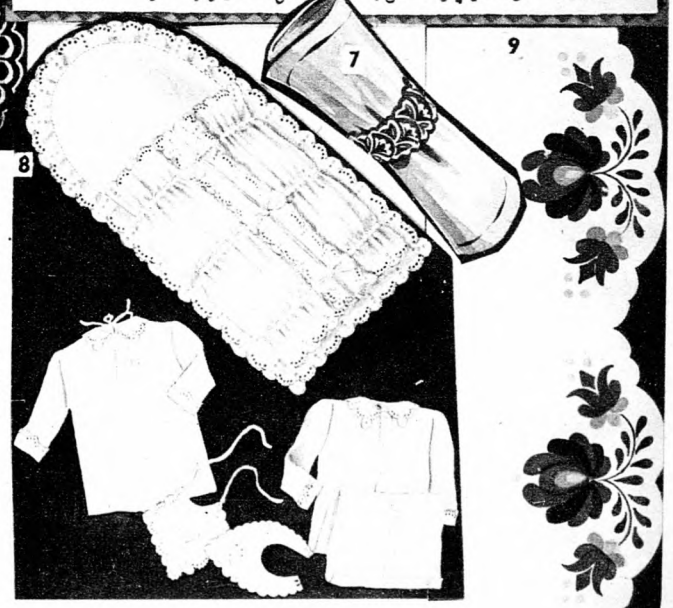
Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-én. Postatakarékpénztári csekszáma: 20.334. Előfizetési ár: egész évre 48 pengő, fél évre 24 pengő, negyed évre 12 pengő, egy hóra 4,20 pengő
Egyes szám óra 1.50 pengő

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TÉRE 7, II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFON: 187—342 és 184—404. **FIÓKKIADÓHIVATALOK:** KOLOZSVÁR, KAZINCZY-UTCA 20, **MISKOLC,** GHILLÁNYI-UTCA 13, **SZEGED,** FODOR-UTCA 22, **ÚJVIDÉK,** BOGDÁN-U. 2.

SZERKESZTI
PAPP JENŐ

1. Hímzéssel díszített férfi levéltárcsa.
 2. Magyaros minta, ruhazsebek díszítésére, tet-
 szésszerinti színekkel hímözve.
 3. Horgolt terítő. A virágmintákat és levele-
 ket külön-külön horgoljuk és összekötő szálak-
 kal állítjuk össze a minta szerint.
 4. Tüllterítő szálbehúzással, a szélén varrott
 csipkével.
 5. Madeira hímzésű terítő.
 6. Előszoba vagy konyhaasztal terítő. A virá-
 gokat különböző élénkszíni pamuttal hímözük.
 A szelét piros és kék vászon összeállításával a
 minta szerint fejezzük be.
 7. Szalvétagyűrű, piros vagy sötétkék rátét-
 hímzéssel díszítjük.
 8. Babakelengye madeira hímzéssel.
 9. Konyhaszekrény-csik magyaros mintával,
 piros, kék és zöld színt használunk a hímzéshez.
 10. Ovális alakú tálcakendők, madeirával és
 angol madeirával varrjuk ki.

A tudomány mai álláspontja igazolja, hogy az

ODOL

a legjobb szájfertőtlenítő és fogápoló szer

Óriás üveg

Magyarországi Odolművek Rt. Budapest

D. SZABO

ODOL

Használjon szájvizéhez néhány csepp ODOL-t, ami hatásos szer meghűlés és szájbetegségek megelőzésére. Öblögeszen naponta többször ODOL-lal, mert az nemcsak a baktériumokat pusztítja el, hanem üde leheletet is biztosít.

